

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

”Mm..ah..jajaja, jag lyssnar!”

En kvalitativ studie om språkliga könsskillnader
i två svenska podcasts

Amanda Johansson Fager & Matilda Abrahamsson

Examensarbete:	Kandidatuppsats, 15 hp
Program:	Medie - och kommunikationsvetenskap, Göteborgs Universitet
Nivå:	Grundnivå
Termin:	Vårterminen 2016
Handledare:	Jenny Wiik
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Titel:	"Mm.. ah.. jajaja, jag lyssnar!"
Författare:	Amanda Johansson Fager och Matilda Abrahamsson
Examensarbete:	Kandidatuppsats, 15 hp
Program:	Medie- och kommunikationsvetenskap, Göteborgs universitet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vårterminen 2016
Handledare:	Jenny Wiik
Kursansvarig:	Malin Sveningsson
Sidantal:	48 sidor (exklusive transkriptioner)
Antal ord:	19 936 ord
Nyckelord:	podcast, genus, sociolingvistik, språkskillnader, medielogik, medium, Hannah och Amanda, Alex och Sigge

Syfte:	Syftet med studien är att ur ett genusperspektiv undersöka språkliga könsskillnader och dess funktioner i svenska podcasts. Med hjälp av genusteorier och samtalsanalys ämnar studien undersöka hur skillnaderna mellan det kvinnliga respektive manliga språkbruket karaktäriseras, vad olikheterna betyder och om de är normbekräftande eller normutmanande i relation till tidigare forskning på området.
Teori:	Genusteorier, teorin om medielogik, samt språkteorier
Metod och material:	Kvalitativ samtalsanalys (Conversation analysis) av fyra stycken transkriberade podcastavsnitt
Resultat:	Studiens resultat visar att det finns både skillnader och likheter mellan kvinnorna och männen i studien. Det manliga och kvinnliga språkbruket stämmer i stor utsträckning överens med vad tidigare forskning visar, dock avviker männens språk något mer. Detta främst då en av männen är mer normavvikande gällande t. ex. uppbackningar. Männens podcast verkar enligt resultaten vara planerad och förberedd i högre grad, medan kvinnornas bjuder på mer spontanitet. Sett till hur man kommer till uttryck i de två poddarna, kan man i sin helhet säga att <i>Fredagspodden med Hannah & Amanda</i> har ett och historiskt sett "tjejigare" tilltal. Alex och Sigge har tvärtemot en mer vuxen, djup och intellektuell ton i sina samtal. Humor finns som ett självklart inslag men ofta på ett mer lågmäلت och inte sällan ironiskt sätt. Att Hannah och Amanda upplevs mer lättsamma i prat om allvarliga ämnen, och Alex och Sigge som mer seriösa och allvarsamma skapar en bild av kvinnan som den irrationella och mannen som den rationella. Dessa bilder av kvinnan och mannen bygger också vidare på den sociala konstruktionen av kön.

Executive summary

Human language use affects how we consolidate or transform the society in which we live and subsist. How we speak is not seldom deeply rooted in the structures and beliefs about the world. A person's language can determine both how we look at a particular person, but also our perceptions and expectations on women and men in general. Also the media affect/influence people's vision of the world. The discussion regarding language use therefore also comprises language in the media. Here, the larger the medium, the greater the impact. Since podcast is a relatively new medium with an increasing number of listeners, the study aims to explore if linguistic gender differences exist in two Swedish podcasts. If that is the case, and depending on how and in what situations these differences will appear, they can affect people's perception of women's and men's positions of power in society. The fact that the podcast media logic seems to be different than to that of radio, allows different rules regarding what type of language is accepted and vice versa, and increases the relevance of the study.

The study is conducted on the basis of a media, gender and socio- linguistic perspective. This is partly to consider and pay regard to the media context in which the podcasts are active. The gender perspective seeks to analyze if and how gender identity is created by our expressions and actions, and if it is affected by what we do. The socio-linguistic perspective refers to how different social circumstances affects the language, and is useful in this study seeing that these social circumstances also includes stereotypes of female and male language. The method used in the study is conversation analysis and the material consists of four transcribed podcast episodes, two of *Fredagspodden med Hannah & Amanda* and two of *Alex & Sigge's podcast*.

The results show that there are both speech similarities and speech differences between the women and the men in the study. Generally the study indicates that women's language is consistent with theory and previous research to a greater extent than the men's language. This is primarily due to that one of the men deviates from the norm in some aspects, mainly concerning interruptions and support signals. The speech differences create an image of the woman as a good and committed listener, while the man seems to value getting his voice heard. As listeners, we are of the opinion that the men's podcast is more prepared, while the women offer more spontaneity, and that this also affects the language.

The podcasts represent two different images of femininity and masculinity. Images that are based on the conversation style used, combined with the topics selected to be included in the episodes. The conversation style contains a number of different ways of speaking, and those ways in combination with various topics may also say something, such as how listeners embrace the topic that is talked about. Alex and Sigge give the impression of representing a narrow, somewhat exclusive, intellectual type of masculinity. Discussions and topics have a depth, they are both eloquent and the conversations consist of a language that is both vivid and rhetorical. Once loaded words are used, it is in a calm and low-key tone, which rather gives more weight to the word, and often gives gravity to the conversation. In contrast, Hannah and Amanda express themselves in a different way in these contexts. They often use superlative and emotionally charged words, often pronounced in high volume with strong

emphasis, and therefore they do not exude the same calm, serious impression as that of the two men. Hannah and Amanda have a little more personal way of speaking, especially to each other, which makes it easier for us as listeners to relate. Their podcast gives us a stronger sense of "being there", and it also has a very strong female appeal. This, we believe, is based on the way they talk; loudly, with great emphasis, laughter and a higher number of overlaps and interruptions, resulting in a constant typically "girly" jargon.

Another thing that is interesting in terms of how men and women express themselves, is what kind of words they use. It is highly likely that there are words that to a greater degree are used by women than by men, and vice versa. In this study we are focusing mainly on conversation style and speech differences, and have just slightly glanced on the the presence of loaded words. One of our proposals to further studies in this area would therefore be to develop the language and word part even more, since we have mostly focused on the interaction part. This could contribute to a better understanding of *what* female and male language consists of, not just how it is performed.

Key words: podcast, gender, medium, media logic, socio-linguistic, Hannah och Amanda, Alex och Siggge, media context, speech differences, speech similarities, conversation style,

Innehåll

1. Introduktion	1
1.1 Inledning	1
1.2 Disposition.....	1
2. Bakgrund	3
2.1 Populärkultur	3
2.2 Podcast	3
2.2.2 Fredagspodden med Hannah & Amanda.....	4
3. Teori och tidigare forskning	6
3.1 Genus – vad är det?	6
3.1.1 Genus i medierum	7
3.2 Medielogik.....	9
3.2.1 Medielogikens betydelse för radio vs. podcast.....	10
3.2.2 Ett smalt forskningsfält inom populärkulturen.....	12
3.3 Genusperspektiv på sociolingvistik.....	12
3.3.1 Bristhypotesen.....	13
3.3.2 Dominanshypotesen	13
3.3.3 Skillnadshypotesen.....	14
3.3.4 Könbestämda beteckningar och ordpar.....	15
4. Syfte och problematisering	17
4.1 Problematisering	17
4.2 Syfte	17
4.3 Frågeställningar.....	18
5. Metod och material	19
5.2 Samtalsanalys som metod.....	19
5.2.1 Kontextuella betydelser	20
5.3 Urval	21
5.4 Genomförande.....	21
5.4.1 Forskningsfrågor.....	22
5.4.2 Transkribering.....	24
5.5 Reliabilitet och validitet.....	25
5.6 Överförbarhet	26
6. Resultat & analys	27
6.1 Intro	27
6.2 Språk	28
6.3 Ordval.....	32
6.4 Medielogik.....	33
7. Slutdiskussion	41
7.1 Reflektioner kring metod och genomförande.....	42
7.2 Förslag på vidare forskning.....	42
8. Referenser	44

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Jenny Wiik, som gett oss vägledning och stöd under uppsatsveckorna.

TACK!

1. Introduktion

1.1 Inledning

Att använda språk är en aktiv handling och beroende på hur vi talar hjälper vi till att antingen förändra eller befästa världen. Detta kallas språkhandlingar. För människan naturliga sätt att tala kan egentligen vara grundade i djupt rotade strukturer, som i sin tur bygger på fördomar och föreställningar om samhället eller sociala grupper. Man kan därför säga att människan med hjälp av sitt språkbruk framställer olika bilder av världen, både inom sig själv med hjälp av tankar, men också i samverkan med andra under samtal. Hur någon talar påverkar därmed hur vi tolkar personen, och språket speglar mer eller mindre verkligheten (Milles, 2008, s. 11) Kvinnans och mannens maktposition i samhället är exempel på maktförhållanden som språket kan avslöja (Edlund, Erson, Milles, Hemmingson & Frödin, 2007, s. 20). Om det stämmer att mäns tal är mer auktoritärt än kvinnors, uppstår en problematik då tolkningen kan bli att män har mer makt än kvinnor (Macdonald, 1995, s. 4). Språkliga könsskillnader bidrar således till att förändra eller bekräfta människors syn på jämställdhet, och därmed även rådande normer och könsroller i samhället.

Medieinnehåll påverkar människors attityder till omvärlden (McCombs, 2014), och det gäller även språkbruk i media. Där antas det ha en ännu bredare påverkan ju större publik mediet når. Podcast är ett relativt nytt medium som föddes år 2003. År 2006 kom lyssnandet igång i Sverige och sedan dess har antalet svenska podcastlyssnare ökat till cirka 1,9 miljoner. De mest populära poddarna i Sverige laddas ner ca 300 000-400 000 gånger i veckan, vilket säger mycket om mediets storhet idag (Contentjournalen, 2015). Därmed kan vi konstatera att podcasts idag har möjligheten att nå ut till en stor allmänhet, men mediet saknar däremot de regler som gäller för radion, och är därmed ett mer fritt och personligt medium (Weibull & Wadbring, 2014, s. 109). Eftersom podcast är ett framväxande medium som når ut till allt fler människor är det rimligt att tro att dess eventuella språkliga könsskillnader påverkar lyssnarnas uppfattning om kvinnans respektive mannens maktposition i samhället. I och med att en förhållandevis stor del av den svenska befolkningen lyssnar på podcasts idag (IIS, 2015), är en studie av det kvinnliga respektive manliga språkbruket i det relativt nya mediet i allra högsta grad relevant. Det faktum att medielogiken för podcast tycks se annorlunda ut än exempelvis för radio öppnar upp för andra spelregler gällande vilket språkbruk som accepteras, och ger studien ytterligare relevans.

Grundat i detta resonemang är syftet med denna studie att ur ett genusperspektiv undersöka språkliga könsskillnader och dess funktioner i två svenska podcasts. De poddar som ligger till grund för studien är *Alex & Sigges podcast* samt *Fredagspodden med Hannah och Amanda*. De resultat som framkommer av studien kan alltså påverka människors föreställningar och uppfattningar om kvinnans respektive mannens roll i samhället. Studien kommer att vara tvärvetenskaplig och genomförs ur ett medie-, genus- samt ett sociolingvistiskt perspektiv, genom en kvalitativ samtalsanalys.

1.2 Disposition

Studien inleds med en genomgång av de förutsättningar som ligger till grund för arbetet. Dessa utgörs av språk och fakta om podcasts, samt mer

specifika beskrivningar *Alex & Siggas podcast* och *Fredagspodden med Hannah och Amanda*. Därefter presenteras teori (*genus, medielogik* samt *språkstrategier*) och tidigare forskning, följt av problematisering, syfte och frågeställningar. Efter detta kommer metod- och materialavsnittet, och i uppsatsens sista del presenteras de resultat som framkommit samt en analys av dessa. Avslutningsvis sammanfattas studien med en diskussion, reflektioner kring metod samt förslag på vidare forskning.

2. Bakgrund

2.1 Populärkultur

Populärkultur finns på många platser i omgivningen. Den genomsyrar och präglar människors vardag och sociala liv (Lindgren, 2009, s. 9). Populärkultur är ett brett tvärvetenskapligt begrepp och innefattar flera kulturella fält, som exempelvis populärlitteratur, populärmusik och populärpress (NE, 2016). Begreppet kan också förklaras som kulturprodukter inom olika medieområden. Det karaktäriseras av att nå ut till "massan", och är därmed motsatsen till finkultur som utgörs av till exempel teater. Med andra ord kan man se det som kultur med hög popularitet hos folket och som används i människors vardagsliv (Lindgren, 2009, s. 17). Populärkultur kan också beskrivas som lättillgänglig, kommersiell och kopplad till förströelse (Ibid, s. 46). De poddar som ligger till grund för denna studie uppfyller således många av dessa populärkulturella drag.

Inte bara innehållet i populärkultur påverkar människor, utan även dess språk. Det påverkar i sin tur människors vardagsspråk, i det att man bland annat tar efter uttryck och ord. Detta är inte nödvändigtvis för att det språket är bättre, utan främst för att det finns överallt (Danesi, 2015, s. 248). Hur mycket man påverkas av en specifik del av populärkulturen beror självklart på hur mycket man tar del av den. Kopplat till denna studie är det därför rimligt att tro att en person som följer och lyssnar på en podcast kontinuerligt slutligen tar efter vissa delar av språket.

Idag finns en hel del kunskap om de språkliga könsskillnader som studien ämnar undersöka, men i diskussioner om populärkultur ignoreras ofta språk och kommer i skymundan av andra medieaspekter. En anledning till detta kan vara att samhället idag domineras av en visuell mediekultur. Icke desto mindre är språkbruket i populärkultur av högsta relevans ur ett genusperspektiv. Att språket är jämställt är en viktig politisk fråga, då det påverkar möjligheten att bli hörd och lyssnad på. Historiskt sett har kvinnor inte haft makten att bestämma hur de ska ta plats, prata eller bli pratade om i populärkulturen. Utvecklingen har gått framåt och kvinnor har idag, åtminstone på pappret, samma rättigheter som män att få sin röst hörd. Trots detta finns det fortfarande språkskillnader mellan könen (Macdonald, 1995, s. 41).

2.2 Podcast

Orden *podcast* och *podd* syftar i denna studie på fenomenet där lyssnare med hjälp av RSS-teknik kan hämta, lyssna och prenumerera på sina favoritprogram (NE, 2016). Podcasts utgörs av mp3-filer och ska uppfylla tre kriterier. De ska finnas tillgängliga att ladda ner, det ska finnas möjlighet till prenumeration och dessutom ska de uppdateras regelbundet (Gillinger, 2013, april). Både *podcast* och *podd* används i studien, det sistnämnda där *podcast* inte fungerar grammatiskt. I studien används även verbet *podda*, vilket syftar till att tala i och producera en podcast. I denna studie inkluderas inte radioprogram i poddformat i begreppet *podcast/podd*. Detta då förutsättningarna för dessa program skiljer sig, vilket finns beskrivet längre fram i studien.

Podcast som format föddes 2003 hos Apple. Ett år senare började spridningen, från början främst i USA, och i juni 2005 öppnade Apple upp för en podcastfunktion i iTunes. Podcastlyssandet i Sverige startade på allvar år 2006, och fenomenet nådde

då först framgång i nischade fält som t. ex. dator- och TV-spelsbranschen och tekniksfären. För den större massan i Sverige dröjde det till 2009/2010, innan podcasten fick fäste (Contentjournalen, 2015). Mediet är idag populärare än någonsin och antalet olika podcasts är oöverblickbar. Detta beror dels på att den långa listan över program ständigt uppdateras och dels på en ökad globalisering. År 2014 lyssnade människor till största delen på podcasts i form av radioprogram, så kallad poddradio, som tidigare sänts i traditionella radiokanaler (Weibull & Wadbring, 2014, s. 336). Det har dock hänt mycket på två år och idag dominerar de privatsända programmen på iTunes topplista. Idag har cirka 1,9 miljoner svenskar lyssnat på podcast någon gång via mobilen. Majoriteten av lyssnarna är mellan 25 och 39, och könsfördelningen är ungefär 50 procent (Starcom, 2015). Det finns podcasts i flertalet olika kategorier såsom komedi, politik, hälsa, karriär och kultur. Många podcasts är dock svåra att placera i ett specifikt ämnesfack då de berör flera olika ämnen. Vissa podcasts är ständigt högt upp på iTunes topplista medan andra är populära en period för att sedan glömmas av. Poddarna nedan, som ligger till grund för denna studie, är bland de få som lyckats hålla sig kvar på topplistan trots att de funnits under en lång tid. Tillsammans med *SRs dokumentärer* och *Värvet* är de i skrivande stund de enda poddarna på topp-20-listan som släppt över 200 avsnitt, vilket tyder på popularitet.

2.2.1 Alex & Siggas podcast

Alex & Siggas podcast drivs av skribenten och medieentreprenören Alex Schulman och författaren Sigge Eklund. Podcasten är Nordens största med över 450 000 nedladdningar i veckan, och år 2014 blev den för tredje gången utsedd till Sveriges bästa podcast (Perfect Day Media, 2016). Den startades 2012 och i skrivande stund har 208 avsnitt släppts. Avsnitten utkommer veckovis, är cirka en timma långa och produceras av det privata medieproduktionsbolaget *Perfect Day Media*.

I *Alex & Siggas podcast* talas det om allt från händelser ur det vardagliga livet med fru och barn, till politiska förhållanden, kultur, känslor och andra kändisar. Podcasten leds av Alex och Sigge själva och består av samtal dem emellan, utan gäster. Deras målgrupp är främst unga vuxna. Det faktum att Alex och Sigge når ut till ett så stort antal människor varje vecka skapar relevans för att analysera just deras podcast. I en intervju med tidningen *Café* (Persson, 2014, December) framgår det att det ligger mycket arbete och förberedelser bakom *Alex & Siggas podcast*, något som kan komma att ha betydelse i senare analys:

“Vi går inte bara in och snackar, som Hannah och Amanda kan göra. Vi spelar alltid in mellan två och en halv och tre timmar per avsnitt”.

Alex Schulman i *Café*, 2014

2.2.2 Fredagspodden med Hannah & Amanda

Fredagspodden med Hannah och Amanda drivs av av systrarna Hannah Widell och Amanda Schulman som tillsammans äger produktionsbolaget *Perfect Day Media*, som även producerar *Fredagspodden*. Podcasten är en av Sveriges största, med över 250 000 nedladdningar i veckan och blev 2014 utsedd till “Årets podcast” på Veckorevyn Blog Awards. Samma år vann den pris för “Årets livsstilspod” på Svenska podradiopriset (Perfect Day Media, 2016). Podcasten startades år 2012 och har hittills resulterat i 212 avsnitt. Avsnitten utkommer en gång i veckan och är ca en timma långa.

I *Fredagspodden* talar Hannah och Amanda om allt från vardagslivet, barn och karriär, till hälsa, skönhet, känslor och relationer. Podcasten leds av Hannah och Amanda själva, och består även här av samtal dem emellan, utan gäster. Deras målgrupp är främst kvinnor, då många ämnen tas upp ur ett kvinnligt perspektiv. Liksom motiveringen för *Alex och Siggés podcast*, når *Fredagspodden* ut till ett stort antal människor varje vecka, vilket gör att podcasten blir relevant att undersöka. I den tidigare nämnda intervjun i *Café* (Persson, 2014, december) menar Alex också att Hannah och Amanda inte är så förberedda utan bara går "in och snackar", vilket blir en aspekt att ta hänsyn till i analysen.

3. Teori och tidigare forskning

Då uppsatsen görs utifrån ett genusperspektiv har vi här samlat de genusteorier som kommer att användas i studien. Genusfältet är relevant för vår studie då det är grundstenen bakom sociala skillnader mellan män och kvinnor, och därmed också ligger till grund för språkliga skillnader dem emellan. Längre ner i studien läggs fokus på de sistnämnda skillnaderna, samt hur medielogiken inverkar på språkstil och språkbruk, men först presenteras ett avsnitt om genus.

3.1 Genus – vad är det?

Kvinnan har historiskt sett ansetts vara den svaga och irrationella i förhållande till mannen. Vad bygger denna syn på och hur har det blivit så? Det handlar till stor del om genus (Hirdman, 2003, s. 19).

Flera forskare menar att genus är en social konstruktion, och att könsidentiteten därför påverkas av vad vi gör och skapas av uttryck och handlingar (Jarlbro, 2006). Detta innebär att många redan som barn uppfostras till att vara tjej eller kille och därmed börjar bete sig utifrån de existerande normer som tillhör, vilket sedan följer med in i vuxenlivet som man och kvinna och påverkar handlingar och tankar (Eckert & McConell-Ginet, 2013, s. 31). Genusforskning syftar alltså till att förstå hur uppfattningar, tankar, praktiska handlingar och vanor skapar sociala skillnader mellan könen, och försöker skapa förståelse för uppdelningen könen emellan (Hirdman, 2003, s. 14). Begreppet genus innefattar tankar om kvinnligt respektive manligt inom olika samhällliga områden, och syftar alltså inte till kroppsliga skillnader könen emellan. Det finns flera genusteorier som behandlar genus, bland annat Yvonne Hirdmans teori om genuskontraktet, som bland annat beskriver hur vi skapar osynliga regler i samhället för kvinnor och män, och föreställningar om hur kvinnor och män bör vara eller bete sig (ibid, s. 80).

Hirdmans teori knyter an till normer och könsroller. Normer är outtalade regler som rör exempelvis människors utseende och beteende, och definieras som "det normala" eller ett godtagat beteende (Engdahl & Larsson, 2006, s. 53). Begreppet könsroller står för de sociala och kulturella skillnader som finns mellan män och kvinnor. Könsroller kan ofta agera normer i samhället, och visar inte sällan på hur män och kvinnor bör agera (Hirdman, 2003). Ur ett genusperspektiv är det därför intressant att undersöka huruvida språket i poddarna fungerar normbekräftande eller normutmanande i förhållande till de könsroller som dominerar i samhället.

Ett annat begrepp som ofta används i genussammanhang är stereotyper. Helena Josefsson (2005) skriver att skapandet av stereotyper är ett sätt för människan att hantera och sortera alla de intryck hen utsätts för varje dag. Människan skapar således stereotyper för sociala grupper i samhället för att lättare förstå verkligheten runtomkring sig. De blir negativa när de leder till förenklade och överdrivna föreställningar om hur den enskilda individen ska agera, baserade på hur en social grupp i stort ofta agerar (Edlund et al. 2007, s. 58ff). Det betyder inte att stereotyper alltid måste vara negativa, men de blir det när de förenklas och reduceras till den grad att människan bakom stereotypen försvinner. Nedan listas en rad kvinnliga och manliga stereotyper som kan tänkas förstärkas eller försvagas av eventuella språkliga könsskillnader

Kvinnor	Män
emotionell	rationell
förtrolighet ger bekräftelse	prestation ger bekräftelse
relationsbenägen	maktkampsbenägen
aggressionshämmad	våldsam
underrepresentation	överrepresentation
familj	arbete
låg status	hög status
passiv	aktiv
labil	stabil
tvåsamhet	grupp
erkänner känslor	förnekar känslor
känsla	förnuft
utseende	karaktär
vackra	starka

(Lista skapad med termer från termerna fritt översatta från Edström, M. i Kraftfält: Kön i journalistikforskning (1998), s.172-173; Van Zoonen, E. (1995). Questioning the Media: Gender Representation and the Media, s. 320.)

Edström (2006) konstaterar även i sin avhandling *TV-rummets eliter* att medier ofta framställer kvinnor på ett stereotypt sätt, varför det blir relevant för oss ha med detta perspektiv under analysen. Ett av många ageranden i sociala grupper som stereotypiseras är språket. Språkliga stereotyper för kvinnor och män innebär förenklade föreställningar om kvinnors och mäns språkbruk. Sådana föreställningar får konsekvenser för vilket språkligt agerande vi förväntar oss av dem, men också vad vi förväntar oss av oss själva, utifrån vår könstillhörighet. Stereotyper för språkligt agerande kan alltså bidra till en begränsad tolkning av människors beteende, och i längden bidrar de till att bygga upp gemensamma föreställningar om kön. Ur ett maktperspektiv tenderar stereotyper att i högre grad vara riktade mot underordnade grupper i samhället. Därmed finns det inte i lika stor utsträckning stereotypa föreställningar om hur män pratar jämfört med hur kvinnor pratar (Edlund et al. 2007, s. 58ff).

3.1.1 Genus i medierum

Som nämnt tidigare konstaterar tidigare forskning att medier ofta framställer kvinnor och män på stereotypa sätt. Framförallt finns en stor mängd tidigare forskning om hur

denna framställning ser ut i journalistiska nyheter. Inom forskningsfältet *genus och media* är även könsrepresentation i media ett av de områden som studerats mycket. I *Jämställt språk* (2008, s. 17) skriver Karin Milles om språkliga könsskillnader i tidningar. Enligt henne förekommer män oftare i bild och text, och utgör huvudpersoner i ungefär 75 % av alla artiklar. Då man undersökt upplagor av *Veckorevyn* och *Fib Aktuellt*, stöter man på stereotypa kvinno- och mansbilder där männen skildras som aktiva och utåttriktade medan kvinnorna beskrivs som passiva och relationsinriktade. Detsamma gäller för reklam i veckotidningar. På liknande sätt behandlas kända kvinnor i offentligheten annorlunda än sina manliga motsvarigheter, då kvinnor ofta presenteras med förnamn medan deras manliga motsvarigheter benämns med efternamn.

En annan modern forskare inom samma fält är Rosalind Gill. Hon har skrivit boken *Gender and the media* (2007) som undersöker genusrepresentation i populärkulturmedia. I den hävdar hon att feminism i dagens moderna medier å ena sidan är förgivettaget, men å andra sidan lever sexistiska mönster och anti-feministiska tendenser kvar. Det finns således en motsägelse i modern genusrepresentation.

Andra forskare inom fältet har fokuserat på hur aktiva kvinnor i medier har förtryckts för att de inte passat in i den manliga medienormen. Gomard och Krogstad, redaktörer för antologin *Instead of the ideal debate* (2001), sammanfattar vad olika nordiska forskare kommit fram till gällande kön och TV-debatter. Sammanfattningsvis säger den att kvinnliga och manliga politiker som är med i olika typer av debatter börjar få liknande debattstilar, mest för att kvinnorna anpassat sig till att också bli mer tävlingsinriktade och mindre "kvinnliga". Detta tycks också betala tillbaka då kvinnor som tar plats och debatterar på situationens och mediets villkor generellt värderas högre av väljarna, dock under förutsättningen att de inte agerar för okvinnligt, vilket kan slå tillbaka och ge negativ effekt. Icke-dominanta män som agerar mer "kvinnligt" uppskattas å andra sidan inte, vilket gör att kvinnliga politiker tillåts gå mer över könsgrensarna än män.

Historiskt och internationellt sett har mediegenrer där kvinnor varit överrepresenterade, eller i alla fall varit mer aktiva än i typiskt "manliga" genrer, klassats som skvaller eller struntprat. Kvinnor har också blivit diskriminerade för sina ljusa röster som sagts låta pipiga, svaga, dumma och stingsliga, och stundtals till och med hysteriska. Dessa egenskaper har använts som argument för att kvinnor ska ha varit olämpliga nyhetsuppläsare och sportkommentatorer. Mannens mörkare röst har däremot sagts vara mer auktoritär, mjuk och behaglig att lyssna på, och att ha en feminin röst sågs länge som ett handikapp (Macdonald, 1995, s. 45). De kvinnor som jobbade i media och hördes i radio och TV fick därmed ofta prata om "mjuka" feminina ämnen (Ibid, s. 46). Den här trenden vände först när man insåg vikten av att vända sig till kvinnliga tittare, lyssnare och läsare för att på så sätt tjäna ytterligare pengar. Internationellt sett kunde folk ända in på 1980-talet bli förvånade om en kvinnlig journalist skrivit en "seriös" nyhet, och kvinnor blev fortfarande diskriminerade för sin ljusa röst. Å andra sidan ansågs kvinnor i media vara konstiga om de var för maskulina och inte levde upp till den femininitet som förväntades. Radio och tidningar blev dock så småningom de som, tidigare än TV, släppte in kvinnor på riktigt. Kvinnor är idag mindre förtryckta i denna fråga jämfört med förr, men det finns fortfarande en viss problematik kring ämnet (Ibid, s. 49). Även om den svenska

journalistkåren idag är nästintill jämställd är kvinnorna något överrepresenterade inom de "mjuka" ämnesområden såsom mode, hem och hushåll, och underrepresenterade inom "hårda" genrer såsom sport och ledare (Weibull & Wadbring, 2014, s. 251). I podcastbranschen har männen tidigare dominerat, men nya siffror visar att allt fler kvinnor har börjat sända podcast, vilket tyder på att den tidigare mansdominansen är på väg att brytas (Starcom, 2015). Vår studie skiljer sig från ovan tidigare forskning om kvinnligt och manligt språk i media genom att den studerar podcasts, vilket den tidigare forskningen inte gjort.

Det finns en rad studentuppsatser som ur ett kvalitativt perspektiv undersökt olika mediers innehåll ur genusperspektiv. Exempel på uppsatser som studerar podcastinnehåll är *Ack, alla dessa röster!* (Sternér & Linné, 2012) som behandlar hur stereotyper för kvinnligt och manligt förmedlas i podcasts, och visar på att innehållet i de kvinnligt respektive manligt ledda poddarna skiljer sig åt i "typiskt" kvinnliga och manliga ämnen, samt att både kvinnor och män kommunicerar en tydlig heterosexuell norm. Även *Kvinnliga läkare och manliga män* (Söderberg & Arnesdotter, 2013) studerar femininitet och maskulinitet, i samma två podcasts som denna studie kommer att fokusera på. Resultatet visar här att programledarna visserligen producerar nya, men samtidigt håller fast vid gamla, sätt att se på kvinnor och män. Till skillnad från vår studie är inte enbart språkbruket i fokus i någon av dessa tidigare uppsatser, utan de har ett större fokus på representation av kvinnor och män samt vilka ämnen som berörs.

För att förstå hur genus påverkar språk i allmänhet och i media, behövs även kunskap om ett annat fält, nämligen medielogiken. Det är en grundläggande teori av faktorer som styr mediers innehåll och språk. Det är alltså inte enbart genus eller medielogik som styr språket i podcasts, utan en kombination av båda delar. Det är dock svårt att veta i hur stor grad de båda delarna styr, och hur de samverkar. Utöver dessa två styrfält påverkar även andra faktorer, men utifrån studiens syfte är dessa två grundläggande teorier mest relevanta. Innan den specifika genomgången för hur medielogiken påverkar språket i podcast ges en förklaring över vad medielogik innebär.

3.2 Medielogik

Mediekanalers olika förutsättningar styrs av det som kallas för medielogik. Enligt teorin om medielogik bestäms ett mediums innehåll med hänsyn till en rad olika faktorer. De mest centrala av dessa är mediets format, dess organisation, dess interna arbetsvillkor, dess normer samt dess behov av uppmärksamhet (Altheid & Snow, 1979). Riktlinjer för kommunikation och medieinnehåll skapas för olika medier och blir institutionaliserade och förgivettagna (Altheide, 2014, s. 22). Medielogiken skapar samtidigt regler eller koder för hur medier bör definiera, välja, organisera och presentera innehåll. Det är till exempel godtagbart för ett underhållningsmedium att presentera nyhetsinnehåll på ett komiskt vis, medan det för ett strikt nyhetsmedium endast är legitimt att göra det på ett seriöst och allvarsamt sätt. Medier har också olika fokus eller betoning på särskilda karaktärsdrag eller beteenden, och normer för vilken grammatik och rytm som bör användas (Ibid). Detta förklarar den högre acceptansnivå som finns kring podcastinnehåll och framförande av detsamma. Altheide och Snow förklarar att medielogiken påverkar hur mottagarna tolkar innehåll i media. Mediepubliken lär sig till viss del hur medielogiken funkar, för att kunna förstå meningen i olika medieinnehåll. De skriver också att det inte finns en ständig

medielogik då medielandskapet och medier hela tiden utvecklas. På grund av den snabba utvecklingen av mediesamhället, har det på senare år inte gjorts systematiska empiriska undersökningar kring medielogik, i samma utsträckning som det gjordes förr (Ibid).

Medielogiken har egentligen stort fokus på nyhetsjournalistik, men kan även appliceras på annan medieproduktion såsom populärkulturmedia, men ger då andra förutsättningar. Relaterat till studiens syfte, att undersöka språkliga könsskillnader, är frågan om medielogiken även påverkar samtalsstilen och språkbruk i podcasts. Därmed är det för studien mest intressant att fokusera på den delen av medielogiken som påverkar normer för samtalsstil. Först behövs ändå en genomgång av medielogik för podcast i förhållande till radion för att förstå skillnaden på dess förutsättningar, och bakgrunden för mediets utveckling.

3.2.1 Medielogikens betydelse för radio vs. podcast

Forskning kring hur medielogiken styr radions förutsättningar som medium i praktiken är knapp (Wolfenden i Mollgaard, 2012, s. 134), och ännu mindre finns det om podcastens förutsättningar. Då mängden forskning kring radio är större kommer studien till viss del utgå från att radions medielogik på liknande vis styr podcast. Detta med motiveringen att medierna är snarlika, och att podcasts på sätt och vis är en framväxt av radion, vilket förklaras närmre nedan. Det finns vissa skillnader som kommer att beaktas, vilka behandlas nedan. Ett huvudsakligt fokus kommer ligga på medielogik för radioprogram och podcastprogram inom genren populärkultur. Utifrån medielogikens olika faktorer kommer vi nedan gå igenom deras påverkan på radio och podcast.

- **Remediering**

Under det senaste årtiondet har det skett en stor utveckling av olika plattformar, men trots det är den tekniska utvecklingen inte särskilt revolutionerande. Man kan istället tala om en evolution eller remediering. Podcast är ett typexempel på en evolution där radio utvecklats till ett nytt medium. Vi talar här om en framväxt av det gamla mediet radioapparaten, där det nya mediet fortfarande har en koppling till det gamla. Tekniken har utvecklats, men fenomenet i sig finns kvar. För att ett nytt medium ska slå igenom behöver vissa villkor uppfyllas, vilket podcast gör. Det ska fylla ett behov hos användaren, det ska vara enkelt att använda och det ska inte vara för dyrt (Weibull & Wadbring, 2014, s. 103).

- **Tekniska faktorer**

I relation till traditionell radio och direkt- eller webbsänd radio är poddsändningen både enklare och smidigare då den finns tillgänglig för nedladdning och prenumeration, exempelvis i apparna "Podcaster" eller "iTunes". Detta medför att det sällan uppstår fördröjning och programmen finns konstant tillgängliga, istället för att vara tablålagda.

- **Konkurrens och mediepubliken**

Med utgångspunkt i medielogiken är podcast- och radiolyssnarna en av faktorerna som påverkar innehållet, genom att det till viss del anpassas efter deras behov. En annan viktig faktor är konkurrens med andra medier. I takt med att den digitala medieutvecklingen skapat nya plattformar, däribland podcast, kan allt fler producera medieinnehåll. Detta har lett till en större konkurrens mellan de olika ljudmedierna

(Stiernstedt, 2013, s. 120). Tidigare var det primära syftet för radiolyssnande att lyssna på musik, särskilt på de privata radiokanalerna. Sedan det blev möjligt att streama musik och efter att nya medieplattformar uppkommit, har det blivit viktigare för radiokanalerna att skapa en nära relation till publiken (Ibid, s. 125).

- **Institutionella faktorer**

Enligt medielogiken finns andra utomstående faktorer som styr innehållet, exempelvis lagar och regler. Traditionell radio har ofta riktlinjer för vad som får sändas och hur ämnen bör gestaltas. Exempelvis är ett krav för public service att de ska vara opartiska och sakliga (Weibull & Wadbring, 2014, s. 247). Varje radioprogram måste ha en ansvarig utgivare, som kan säkerställa att programmets innehåll lever upp till dessa krav. Sedan 2002 finns också en radio- och TV-lag som bland annat innehåller regler för tillstånd samt villkor för sändning (Ibid, s. 109). Regleringen för podcasts å andra sidan är nästan obefintlig. Vem som helst kan starta och sända en podcast då kravet på sändningstillstånd saknas. Innehållet behöver inte följa specifika riktlinjer och personen/personerna bakom podcasten väljer själva vilka ämnen de vill lägga fokus på (Svensson, 2013, maj). Visserligen behöver utgivarna för podcasts följa allmänna regler och lagar, men de är trots det friare att bestämma sitt innehåll.

- **Organisatoriska faktorer**

Vidare finns det inom medieproduktionsbolag kulturella skillnader som också kan påverka medieinnehållet. De kan ta sig uttryck på många olika sätt, bland annat genom interna regler och normer, föreställningsvärldar och språk (Stiernstedt, 2013, s. 37). Sådana faktorer varierar mycket mellan organisationer och är således svåra att få reda på om man inte är en del av den interna kulturen. Således är det svårt att veta hur dessa faktorer påverkar denna studie. En stor och väsentlig skillnad mellan podcast och radio är att det sistnämnda har ett högre krav på att skapa och planera innehåll inför sändning. En del radiopratare upplever också att mediebolaget vill ha allt större kontroll på deras framträdanden, vilket hämmar spontaniteten (Stiernstedt, 2013, s. 26f). På Sveriges Radio menar man att radioprogram styrs av ämne och sändningslogik, och vägen är således utstakad redan innan programmet. Ett program kan inte vara oändligt långt, och inte heller variera i tid (Gillinger, 2013, april). Många privata radioprogram är också till viss del tidsbegränsade och ämnesstyrda, visserligen inte till den grad som public service-radio, och visserligen väldigt olika beroende på mediebolagens riktlinjer (Stiernstedt, 2013, s. 37). Podcast däremot är ett medieformat som tillåter långa samtal och en varierande längd på programmet. Vid podcast är samtalen friare att utvecklas i obestämda riktningar, även fast många producenter har ett mer eller mindre planerat upplägg sedan innan.

- **Innehåll, stil och språk**

En typisk egenskap för radio, som skiljer sig från podcasts, är att den huvudsakligen är direktsänd och därmed upplevs som mer levande. Känslan av att något är direktsänt innefattar vanligtvis de tre dimensionerna samtidigt, direkthet och spontanitet. Att något händer i stunden, såsom att prata med lyssnare eller att överraska någon är också en bra beskrivning. Podcast, å andra sidan, är sällan direktsänd utan spelas alltid in på förhand. Dock skapar många podcasts ändå känslan av direktsändning, då samtalen ofta ger sken av att vara naturliga och spontana utan avbrott. Det personliga är alltså kärnan för båda medierna. Ljudmedium ger också förutsättningarna för att vara mer personlig jämfört med andra medium, då röster och ljud är mer omedelbara och avslöjar känslor. Avsaknaden av bilder gör samtidigt att fantasin hos lyssnarna

sätts igång (Stiernstedt, 2013, s. 130). Radion har ett direkt tilltal och en social karaktär som skapar närhet till lyssnaren (Ibid, s. 125ff). Att få lyssnarna att känna att de känner personerna väl är en förmåga radiopratare ofta besitter (Ibid, s. 129). Inom radio är ett naturligt och personligt röstläge viktigt för att skapa en personlig känsla. Detsamma gäller för innehållet, vilket gör att det är viktigt att ibland berätta personliga saker om sig själv (Stiernstedt, 2013, s. 130) "Bara var dig själv" är standardrådet som radiopratare får när de är nybörjare (Wolfenden i Mollgaard, 2012, s. 134ff). För podcast är en personlig och informell ton mer av en norm. Att vara sig själv kan också appliceras på mediet då samtalen är avslappnade, särskilt i de podcasts som undersöks i denna studie, då samtalen är mellan två personer som känner varandra väl.

Baserat på ovan nämnda karaktärsdrag för podcast, är det ett medium som tillåter varierande kvalitet av grammatik och språk. Eftersom medieformatet och tekniken tillåter att ett podcastavsnitt kan redigeras i efterhand, kan vissa språkföreteelser klippas bort. Detta är dock inget som kan bedömas enbart med hjälp av studiens material.

3.2.2 Ett smalt forskningsfält inom populärkulturen

Populärkulturen, vilket podcast räknas som, har historiskt sett ansetts som fulare än annan kultur, men har på senare tid omvärderats. Särskilt inom den del av medieforskning som är inspirerad av det tvärvetenskapliga fältet culture studies. Studier av populärkultur tog fart på 80-talet (Lindgren, 2009, s. 11). Dock är det fortfarande ett något opopulärt område att studera i relation till "finare" kultur, och i studier om medieinnehåll, är nyhetsmedia mer populär, särskilt med fokus på politik. Detta trots att populärkulturen är en stor del av våra liv och såväl uttrycker som bidrar till formandet av våra känslor, attityder, tankar och livsstilar (Lindgren, 2009, s. 9). Det finns ett antal kända forskare inom populärkulturområdet. John Fiske är en känd sådan som berör olika aspekter av hur populärkultur är en del av och påverkar samhället. Bland annat menar han att kulturskapande är en social process och verkar meningsskapande, och återspeglar det sociala systemet som vi är del av, enligt honom den vita patriarkala kapitalismen. Han menar därmed också att kultur som social process är politisk, då den är central i återskapandet av olika former av social makt (Fiske, 1989, s. 1).

Populärkulturens opopulära stämpel kan vara en bidragande faktor till att det inte finns mycket tidigare forskning om podcast som medium. Som ovan nämnt kan också mediasamhällets snabba utveckling vara en förklaring till den smala forskningen på området. I stort är medieinnehåll i konversationsform ett ganska utforskat område (Moberg i Ekström & Larsson, 2010, s. 240). Dock finns det några tidigare uppsatser som studerat podcast som medium och dess egenskaper, så som personligt tilltal och ett friare upplägg.

3.3 Genusperspektiv på sociolingvistik

Sociolingvistik kallas det breda ämne som berör hur olika sociala faktorer påverkar språk, vilket också stereotyper för manligt och kvinnligt språk faller under. Det började studeras på 1960-talet och en pionjär inom fältet är William Labov, som var professor i lingvistik. Hans klassiska studie från 1962 kom fram till att expediter i olika varuhus i New York uttalade r:et i "fourth floor" olika beroende på i vilken stadsdel det låg (Labov, 1966). Den blev sedan startskottet för en mer systematisk

sociolingvistisk forskning. Forskning om genus och språk är alltså en gren av många sådana inom sociolingvistik. Vad är då stereotypt kvinnligt och manligt språk och hur ser forskningen ut inom denna sociolingvistiska gren? Idag är mycket av den tidigare forskning som undersökt sambandet mellan språk och genus koncentrerad på politiska arenor, och utgår från feministiska perspektiv (Edlund et al. 2007, s. 47). Så har det dock inte alltid varit. Enligt Deborah Cameron, som är en engelsk lingvist, kan man dela upp den feministiska språkvetenskapen utifrån tre olika utgångspunkter, som beskriver sambandet mellan kön och språk utifrån olika förklaringar (1992).

3.3.1 Bristhypotesen

Framtill början av 1970 var forskningen endast ute efter att kartlägga språkliga variationer könen emellan, utan medvetet politiskt syfte. Utifrån ett feministiskt perspektiv var denna opolitiska jämförelse ointressant, och kunde nästintill ifrågasättas (Edlund et al. 2007, s. 47). Denna opolitiska utgångspunkt i forskningen kallas *bristhypotesen* och bygger på att det är skillnaderna i språket som skapar ojämlikheten. Alltså, kvinnors språk är maktlöst och bristfälligt vilket gör att de inte kan ta för sig och höras i offentligheten (Cameron, 1992, s. 63). Två exempel på forskare som anses stödja denna hypotes är Robin Lakoff och Gustaf Cederschiöld. Cederschiöld, en svensk språkprofessor, skrev år 1900 boken *Om kvinnospråk och andra ämnen. Anteckningar och reflektioner*. Hans teorier om kvinnors särskilda språkande går alltså tvärtemot feministiska idéer och är rent utav anti-feministiska. Han beskriver kvinnors kommunikativa brister och tolkar dessa som en effekt av deras oförnuft. Han ansåg att kvinnor var mer känslösamma och gav uttryck för mer subjektiva omdömen, och att det var olämpligt att kvinnor medverkade i politiska diskussioner (Cederschiöld, 1900).

På 1970-talet satte den feministiska språkforskningen igång på riktigt (Edlund et al., 2007, s. 48). 1975 publicerades Lakoffs bok *Language and woman's place* som kom att inspirera språk- och könforskningen såväl som kvinnorörelsen. Boken tar upp tankar om att kvinnors språk framstår som svagare än männens och att det är en av anledningarna till att kvinnor överlag har mindre makt. För kvinnorörelsen var detta en intressant teori då det i så fall skulle kunna innebära att kvinnor kunde upphäva patriarkatet genom att prata som män.

3.3.2 Dominanshypotesen

Den andra utgångspunkten är *dominanshypotesen*, som menar att den ojämna maktfördelningen mellan män och kvinnor orsakar skillnader i språkbruket. Kvinnor är underordnade männen och kan därför inte använda samma språk som dem, utan måste tala artigare och mer prestigeladdat för att få sin röst hörd, så kallade språkstrategier (Cameron, 1992). Språkbruk som analyserats utifrån detta perspektiv har ofta undersökts i offentliga domäner såsom i skola, politik och arbetsliv. (Nordenstam, 2003, s. 21). Forskningsresultat har också visat att kvinnor ofta gör samtalsens osynliga underhållningsarbete. De håller igång samtalen genom att föreslå samtalsämnen och stödja det männen säger genom att humma, något som inte återfinns hos män (Fishman, 1978). Flera andra studier har också visat att kvinnor i privata såväl som offentliga situationer i större utsträckning än män gör dessa så kallade *uppbäckningar*, bestående av småord som *mm* och *ja* när någon annan talar. Dessa småord signalerar intresse och uppmuntrar talaren till att fortsätta. Forskning

har också visat att detta fenomen även gäller för samtal kvinnor emellan (Milles, 2008, s. 26).

Två forskare som undersökt språkstrategier som kan kopplas till artighet är Dedé Brouwer och Marinel Gerritsen som i *Speech differences between women and men: on the wrong track?* från 1979, genomfört en studie där de undersökt kvinnors och mäns användande av språket i samband med biljettköp på en tågstation. Resultatet visade bland annat att kvinnor tvekar i större utsträckning än män, samt är mer benägna att fråga efter information. Studien pekar även på att könet på adressaten har stor betydelse för faktorer som ordmängd och tvekansgrad. "Typiska" kvinnliga yttranden, som indikerar osäkerhet och artighet, användes av både män och kvinnor när de talade till en man (Brouwer, Gerritsen & De Haan, 1979).

I framför allt undersökningar av språkbruk i offentligheten har man kunnat påvisa att män dominerar genom att tala i längre repliker än kvinnor (Coates, 2004, s. 153). Denna slutsats har senare även kunnat dras i undersökningar från privata miljöer (Nordenstam, 1990), trots att det finns en allmänt spridd uppfattning om att kvinnor pratar mer än män (Milles, 2008, s. 24). Denna språkskillnad kan vara en följd av att män är mer vana vid att ta plats, och till en högre grad tillåts göra det utan att bli avbrutna (Nordenstam, 2003, s. 23ff). Forskning har också visat att män avbryter i större utsträckning än kvinnor och det ses enligt språkforskningen ofta som en dominansstrategi eller härskarteknik (Coates 2004, s. 153).

3.3.3 Skillnadshypotesen

Den tredje utgångspunkten *skillnadshypotesen* skiljer sig från de första två genom att den inte kopplar skillnaderna till makt, utan likställer genuskillnaderna i språkbruket med kulturella skillnader mellan folk i allmänhet (Cameron, 1992a). De menar på att det finns språkliga kvinno- och manskulturer, och vissa tidiga forskare har gått så långt att de kallar den kvinnliga språkkulturen för kvinnospråk, vilket mest har ansetts funnits i den privata sfären. (Nordenstam, 2003, s. 35f). En viktig aspekt i diskussionen om kvinnligt och manligt språk är dock att det inte finns separata system för kvinnor och män. Snarare bygger påståendet på att det skulle finnas skillnader i hur kvinnor och män använder det gemensamma språket, har olika samtalsvanor, föredrar olika ämnen och stundtals lägger in olika betydelser i uttryck och ord (Milles, 2008, s. 24). Forskare som har det här synsättet ser inte på skillnaderna som att ena parten har fördelar respektive nackdelar, utan snarare som att ömsesidiga missförstånd skapas (Edlund et al., 2007, s. 50).

Kerstin Nordenstam är en svensk forskare inom språkvetenskap som gjort studier om just enkönade samtal. I en studie där hon undersöker flera grupper av kvinnor respektive män som samtalar i privata sammanhang, kommer hon fram till att språket skiljer sig på flera olika punkter. Som ovan nämnt kommer även hon fram till att kvinnor använder sig mer av uppbackningar när de pratar med varandra för att stötta varandra. Resultatet visade också att kvinnornas och männens uppbackningar skilde sig i det att uppbackningar av emotionell karaktär var mycket vanligare hos kvinnor. Detta stärker antagandet att kvinnor är bättre på att lyssna och vara mer engagerade i samtal. Hennes resultat visade också att kvinnorna i undersökningen var mer benägna att använda sammanfallande tal, även kallat överlappningar, än männen. Detta innebär stunder av samtidigt tal som har en stödjande karaktär, och som således inte är kränkande. Dessa användes ofta vid tillfällen då kvinnorna var engagerade i

samtalet och ivriga att dela med sig av egna erfarenheter, och inte i syfte att ta över samtalet. Även detta fenomen har ansett tyda på gott lyssnarskap. Hennes resultat visade också på att män i högre grad avbröt varandra än vad kvinnorna gjorde (Nordenstam, 1990, s. 37f).

Jennifer Coates är också en forskare som ägnade tid åt att studera språk kvinnor emellan, närmare bestämt en grupp vänner, och motbevisade myten om att kvinnors privatsamtal är triviala och oviktiga. Utöver aktivt lyssnarskap i form av uppbackningar och kommentarer fann hon att kvinnorna var duktiga på att konstruera vänskap språkligt genom att utbyta berättelser om egna erfarenheter, och samarbeta för att skapa gemensamma betydelser. Samtalets funktion var att upprätthålla goda relationer (Coates, 1996). Forskning om samtal mellan manliga vänner är mer bristfällig, men den forskning som finns på detta område tyder på att kvinnor och män konstruerar vänskap på olika sätt, vilket har betydelse för språkbruket de använder när de umgås (Nordenstam, 2003, s. 37).

De tre perspektiven eller hypoteserna beskrivna ovan är inte helt lätt att skilja åt, då de går in i varandra (Nordenstam, 2003, s. 17). Alla tre hypoteser är idag olika aktuella. *Bristhypotesen* har exempelvis nästan inga seriösa anhängare kvar inom forskning kring kön och språk. Men idén om att kvinnor är underlägsna män, och att deras språk är bristfälligt i jämförelse med männens finns tyvärr fortfarande till viss del kvar (ibid, s. 20). Denna studie kommer därmed att utgå ifrån språk teorier tagna endast från *Dominanshypotesen* och *Skillnadshypotesen*. Detta då vi, liksom modern forskning, inte tror att det främst är skillnaderna i språket som skapar ojämlikhet mellan män och kvinnor, utan snarare att ojämlikheterna eventuellt manifesteras genom språket. Man kan också dela upp den feministiska språkvetenskapens forskning utifrån tre andra kategorier. Den som analyserar språk *om* kvinnor och män, språk riktat *till* kvinnor och män, och språk producerat *av* kvinnor och män. Denna studie kommer att utgå från den sistnämnda kategorin (Edlund, 2007, s. 50).

Forskning om språkliga könsskillnader i stort har också fått kritik. Detta är inte konstigt då det med all forskning tillkommer kritik från olika håll, och så även inom detta område. Det finns en stark tvekan mot forskning om kvinnors och mäns språk. Kritiken grundar sig i att forskningen skulle väcka och stärka klichéer och stereotyper och ge näring åt fördomar som redan existerar. En annan del av problematiken, som med så mycket annan genusforskning, är att den enskilda kvinnan eller mannen aldrig kan fångas in med hjälp av ett statistiskt konstruerat nät. Oavsett hur finmaskigt det är slipper alltid individen igenom. Det finns också undersökningar som visar att gällande språk och kommunikation är skillnaderna större mellan de grupper av människor som har olika klasstillhörighet, än de som tillhör olika kön (Milles, 2008, s. 50).

3.3.4 Könbestämda beteckningar och ordpar

Utöver språkstrategier är det ur ett feministiskt perspektiv även intressant att undersöka hur kvinnor respektive män använder könsbestämda beteckningar. Trots att det finns vissa beteckningar som anses vara könsneutrala, vill människor gärna tolka dem som könsbestämda. Med anledning av den könssegregerade arbetsmarknaden har många mer eller mindre välgrundade föreställningar om vilket kön som dominerar inom ett visst yrke, och använder där av könsbestämda beteckningar. Detta är problematiskt då det förstärker de stereotypa föreställningarna om manliga och kvinnliga yrkesroller (Milles, 2008, s. 58). Det är även relevant att

undersöka ordpar ur ett feministiskt perspektiv. I ordpar med ett kvinnligt och manligt led finns det en problematik i vilken ordning orden nämns, för att det ska ske på ett könsneutralt sätt. *Män och kvinnor* eller *kvinnor och män* etc. Detta är intressant att undersöka då ordval som inte är könsneutrala betonar skeva genusföreställningar, och speglar spår av ett samhälle som inte är helt jämställt (Milles, 2008, s. 58).

4. Syfte och problematisering

4.1 Problematisering

Ur ett språkvetenskapligt perspektiv påverkar språkbruket vårt sätt att se på omvärlden, men ur ett sociolingvistiskt perspektiv speglar också det språk vi använder till stor del verkligheten och samhället (Nordenstam, 2003, s. 8). Därför kan språket både påverka människors syn på sig själva, liksom att det stundtals kan befästa de maktförhållanden som råder mellan kvinnor och män. Den 7 december 2005 antog riksdagen fyra mål för svensk språkpolitik. I dessa mål poängteras vikten av att motverka "språkbruk som konserverar könsroller och osynliggör kvinnor i exempelvis myndigheternas texter och i det språk som används i medier, på arbetsplatser och i skolor" (Milles, 2008, s. 11). Genom att sträva mot ett jämställt språk främjas kvinnors och mäns lika rättigheter, bland annat genom att inkludera, alltså rikta sig till både kvinnor och män, samt tala och skriva om både kvinnor och män. Man bör undvika att förmedla en stereotyp och fördomsfull världsbild, för att istället arbeta proaktivt mot användandet av sexistiskt och kränkande språkbruk. Detta kan annars, i ett längre perspektiv, resultera i att det skrivs oftare och mer om män och att maktmissbruk framhävs. Dessa omoderna mönster kan i sin tur utmytna i att män talar oftare och längre, medan kvinnor får allt mindre plats (Ibid, s. 12). Denna studie kan därmed bidra till en ökad medvetenhet och förståelse för språkliga könsskillnader och dess konsekvenser.

Forskningsfältet för genusstudier är väl utbrett, och det finns stora mängder forskning på hur kvinnor och män framställs i media. En kartläggning över tidigare genusstudier gjorda på just podcasts, visar att detta specifika forskningsområde fortfarande är väldigt smalt. Detta beror troligtvis till stor del på mediets unga ålder. Som nämnt i tidigare forskning har det gjorts ett antal studentuppsatser som ur flera olika vinklar undersökt podcastinnehåll utifrån kvalitativa perspektiv, däribland genusperspektiv. Vad som dock varit fokus i dessa studier är antingen representation eller hur kvinnan respektive mannen *framställs*, utifrån bland annat stereotyper, normer och könsroller, och inte språkliga könsskillnader, vilket kommer att utgöra denna studies fokus. De flesta av de tidigare studierna som undersökt podcasts ur genusperspektiv är dessutom några år gamla. Podcast är ett relativt nytt medium vars landskap ständigt förändras varför det är relevant att kontinuerligt studera dess utveckling. Detta bidrar ytterligare till denna studies vetenskapliga relevans.

4.2 Syfte

Syftet med studien är att ur ett genusperspektiv undersöka språkliga könsskillnader och dess funktioner i två svenska podcasts. Med hjälp av genusteorier och samtalsanalys ämnar studien undersöka hur skillnaderna mellan det kvinnliga respektive manliga språkbruket karaktäriseras, vad olikheterna betyder och om de är normbekräftande eller normutmanande i relation till tidigare forskning på området.

4.3 Frågeställningar

- **Hur kommer språkstrategier för dialog till uttryck i samtalen? Är de normbrytande eller normutmanande för kvinnligt respektive manligt? Hur skiljer sig detta mellan poddarna?**

Berör lyssnande, engagemang och stöttning i språket, och syftar till uppbackningar, överlappningar och avbrytningar. Berör även samtalstid.

- **Förekommer icke könsneutrala ordval? Sker detta på ett normutmanande eller normbekräftande sätt? Hur skiljer sig detta mellan poddarna?**

Berör ordvalen kring könsbestämda beteckningar och ordpar.

- **Hur följer de båda poddarna medielogiken? Sker detta på ett normutmanande eller normbekräftande sätt? Hur skiljer sig detta mellan poddarna?**

Berör samtalsstil och språk. Berör även huruvida medielogiken kan sägas ha förstärkt eller försvagat eventuella könsstereotyper i språket.

5. Metod och material

5.1 Kvalitativt perspektiv på metod och analys

Vår studie utgår från ett kvalitativt perspektiv, som vilar på tidigare nämnda teorier och forskning. I analysen jämförs resultatet med teorin, för att se om de mönster som kartlagts stämmer överens eller avviker från teori och tidigare forskning (Fejes & Thornberg, 2009, s. 23-24). Tolkningen av resultatet görs med särskilda teoretiska glasögon, vilka i denna studie grundas i genus-, språk- och medielogikperspektiven. Dock är studien inte helt bunden till tolkning utifrån teorier, utan växlar mellan teoriglasögon och ett öppet förhållningssätt. Dessa tillvägagångssätt är fullt möjliga att kombinera om man, i en första analysfas, lägger teorier åt sidan och överblickar materialet så förutsättningslöst som möjligt. I en andra fas relaterar och analyserar man det resultat som den första analysfasen lett fram till utifrån teorier (Ibid, s. 26). Detta för att lättare kunna se mönster mellan teorifälten, och för att upptäcka intressanta skillnader och mönster där teorin inte täcker. Då en kvalitativ analys aldrig är linjär tar analysarbetet till viss del start redan i början av materialinsamlingen. Det finns inga absoluta regler för hur en kvalitativ analys ska genomföras, annat än att på ett rättvist sätt representera studiens data utifrån syftet. Eftersom varje kvalitativ studie är unik innebär det att även analysarbetet är unikt (Ibid, s. 32). Utifrån studiens syfte behöver en mer ingående metod väljas, som definierar vilken typ av datamaterial som kan användas och hur insamlingen går till (Ibid, s. 30f). Den ingång som här ansågs vara mest passande utifrån studiens syfte och frågeställningar var metoden för samtalsanalys, vilken presenteras utförligare nedan. På detta vis hoppas vi som forskare att kunna bidra med en fördjupad förståelse inom ett högst aktuellt forskningsområde.

5.2 Samtalsanalys som metod

Samtal är exempel på en sorts diskurs och är mycket mer än enbart en ström av ord. Ordens ordning och struktur kan skilja sig på många olika sätt: hur samtalet inleds, hur någon tar eller ges ordet, att människor talar i mun på varandra, att man berättar eller att man ställer frågor. Få saker i ett samtal sker av en slump. Vid analys av samtal ser man att det finns regler för vårt samtalande och genom att samtala på ett visst sätt skapas och regleras också människans sociala relationer (UU, 2014)

Samtalsanalys studerar hur språklig interaktion går till i autentiska samtal. Språkutvecklingen har lett till att vi lärt oss när vi får tala, att man inte avbryter, vad man får tala om, hur länge man får se någon i ögonen och så vidare. Trots dessa generella regler för hur ett samtal ska äga rum, är varje samtal ett specifikt möte mellan människor. Språk är mångtydigt vilket gör att vi kan uppfatta och tolka saker på olika sätt. Handlingarna i ett samtal byggs gemensamt upp och skapas i interaktionen, varför man bör undvika att tala om sändare och mottagare. Detta eftersom man i ett samtal lyssnar och talar samtidigt (Ekström & Larsson, 2013, s. 194).

Inom samtalsanalys finns en rad olika metoder, där den mest etablerade är *conversation analysis (CA)*. CA undersöker hur deltagarna i ett samtal utformar sina handlingar, samt hur samtal byggs upp och organiseras i förhållande till exempelvis ämnesbyte och turtagning. Analysmaterialet för CA utgörs av inspelningar av autentiska samtal där språket ses som ett verktyg. Betydelser uppstår när vi genom att

arbete med språket styrker och förhandlar om förståelse och sociala relationer (Norrby, 2014, s. 45). Metoden är en produkt av etnometodologi som studerar människors samspel i samtal. Conversation analysis som metod är strikt och det är endast det observerbara beteendet som analyseras. Man menar att allt som sker i ett samtal, från skratt och pauser till felsägningar, har en funktion. Conversation analysis är lämplig att använda när det empiriska materialet består av ljudinspelningar (Fejes & Thornberg, 2009, s. 154,) vilket ytterligare motiverar valet av metod för denna studie. Metoden används i första hand för att studera så kallat "naturligt förekommande material", och i samma sammanhang brukar man nämna "den döde forskarens test", det vill säga att forskaren ska kunna hävda att den studerade interaktionen skulle ha ägt rum även om hen var död (Ibid, s. 155). Denna studies analysmaterial är naturligt förekommande i den aspekt att vi inte på något sätt skulle kunna påverka utfallet av det. Vidare baseras CA på vad som sägs i samtalet och tar därför, till skillnad från andra sociolingvistiska metoder, inte hänsyn till deltagarnas person eller bakgrund. Analysen säger alltså ingenting om det som ligger utanför materialet, utan handlar snarare om att undersöka mönster i samtalet, vilket är vad denna studie ämnar göra. Med conversation analysis som grund ämnar vi undersöka hur de språkliga könsskillnaderna i poddarna ser ut, samt vilka funktioner de har.

Inom samtalsanalysen finns även uttrycket "det förutsättningslösa sökandet", vilket innebär att man saknar en på förhand formulerad problemformulering och man vet från början inte exakt vad man ska leta efter (Norrby, 2014, s. 42f). Vi kan därför konstatera att vi kommer att frångå det samtalsanalytiska perspektivet något när vi greppar vårt material. Just den förutsättningslösa aspekten stämmer inte helt, då vi på förhand även har bestämda företeelser och fenomen vi ska leta efter. Det utesluter dock inte att vi kommer att hitta andra, oförutsedda aspekter under analysens gång. Detta då vi arbetar med ett öppet förhållningssätt för att försöka fånga upp dessa eventuella företeelser. Det faktum att analysen baseras på inspelat material där vi inte närvarat vid inspelningen, gör att vi som forskare helt kan utesluta att vi med vår närvaro påverkat de studerade individerna, vilket är positivt. Samtalsanalysen är klassiskt sett en djupgående analys, varför vi vill tydliggöra att vår analys kommer att vara något mer övergripande. Detta då vi arbetar ur ett samhällsperspektiv och har valt att sätta samtalsanalysen i relation till den kontext den sker i, alltså mediekontexten. Detta utvecklas och förklaras vidare i avsnittet nedan.

5.2.1 Kontextuella betydelser

Inget samtal kan förstås korrekt när det tas ur sitt sammanhang, sin *kontext* (Moberg i Ekström & Larsson, 2010, s. 197). Vid studier av språkliga könsskillnader, såväl som andra samtal, är det därför högst relevant att ta hänsyn till hur situationen där samtalet äger rum ser ut. Utan den vetskapen är det svårt att hävda att enbart könstillhörigheten påverkar personens språkbruk, eftersom sannolikheten då är stor att situationen är av större betydelse. Vid studie av en grupp språkliga beteende är det därmed viktigt att exempelvis ha vetskap om det sociala sammanhanget, praktikgemenskaper, eventuella andra deltagare samt inbördes roller. Dessa faktorer bör man sedan ta hänsyn till under analysen (Edlund et al., 2007, s. 52).

Som tidigare nämnt är en grundregel vid samtalsanalys att analysen ska grundas enbart på den information som blir tillgänglig via deltagarna i samtalet. Detta gör att sociokulturella aspekter enbart beaktas i den mån deltagarna själva, uttryckligen i samtalet, aktualiserar dessa. Den sociala kontexten väntas alltså därför komma fram

av deltagarna. Dock kliver även renlärliga CA-forskare stundtals ur den inre, snäva kontexten för att tolka exempelvis pauser (Moberg i Ekström & Larsson, 2010, s. 199). I denna studie kommer även vi därför att anta ett något vidare kontextbegrepp än vad samtalsanalysen klassiskt sett tillåter. I den djupare analysen kommer vi delvis att reflektera och resonera kring de relationer deltagarna har. Dessutom finns en förståelse för att det aktuella mediet podcast kan komma att påverka språket. Den kontext som för vår studie blir relevant att ta hänsyn till är därmed den mediala. Detta innebär att vi i analysen *inte* tar hänsyn till de sociokulturella aspekter vi känner till sedan tidigare.

5.3 Urval

Med vår studie vill vi undersöka om språkliga könsskillnader förekommer i *Alex & Siggas podcast* samt i *Fredagspodden med Hannah och Amanda* och hur dessa skillnader i så fall ser ut. Analysunderlaget består av två avsnitt från vardera podcast, mer specifikt avsnitt från vecka 17 och 18 år 2016. Urvalet är grundat på de tre kriterierna för podcast som medium (se 2.2 *Podcast*), och vi har valt två podcasts som på veckobasis utkommer med nya avsnitt. Detta då vi valt att basera analysen på de senaste avsnitten vid tidpunkten för materialinsamlingen, för att få en så hög aktualitet i studien som möjligt. För att analysen av de båda poddarna ska kunna genomföras så likvärdigt som möjligt, var det relevant att de utkom med nya avsnitt med samma frekvens. Att både *Alex & Siggas podcast* och *Fredagspodden med Hannah & Amanda* ligger högt upp på topplistan bland de mest populära poddarna i Sverige, med en många lyssnare, ger ytterligare relevans till urvalet. Båda paren har därutöver varit verksamma länge. Den långa och likvärdiga erfarenheten av att sända podcast gör att sannolikheten för att eventuell osäkerhet beror på bristande erfarenhet är låg.

5.4 Genomförande

Detta avsnitt syftar till att kort sammanfatta hur de olika metod- och analysstegen för studien gått till. Vi har i metoden arbetat efter Norrbys anvisning för samtalsanalys (Norrbys, 2014, s. 249-254). Först gjordes ett urval av avsnitt (se *Urval* ovan). Sedan bestämdes ramarna för genomförandet av transkriberingen. Till detta användes Fejes mall för transkriptionskonventioner (se *Transkribering* nedan), som anpassats och modererats genom ett urval av de konventioner som är relevanta för studiens syfte och frågeställningar. I nästa steg genomfördes transkriberingarna, och delades upp så att vi båda transkriberade ett avsnitt var från vardera podcast, totalt fyra avsnitt (Fejes & Thornberg, 2009, s. 163). Kommunikation genom hela transkriberingsarbetet var essentiellt för att säkerställa ett så likvärdigt resultat som möjligt. Som tidigare nämnt är transkribering för samtalsanalys väldigt tidskrävande, detta trots att vi valde ut relevanta konventioner och fokuserade på det som var viktigt för studien. För studien tog det cirka en timma att transkribera fem minuters avsnitt, vilket gjorde att fyra avsnitt motsvarade cirka en veckas materialinsamlingstid. Då en mättnad upplevdes efter fyra avsnitt, i kombination med tidsaspekten, gjordes bedömningen att antalet avsnitt räckte.

Innan analysens start lästes allt material, för att kunna skapa en helhetsbild. Därefter formulerades forskningsfrågor utefter studiens tre frågeställningar. Dessa gjordes för att kunna relatera till teori och tidigare forskning, och gjordes såpass breda att ytterligare fenomen skulle kunna fångas in. Forskningsfrågorna underlättade resultat- och analysprocessen genom att det blev enklare att skapa mening och urskilja betydelsefulla mönster i den stora mängden data (Fejes & Thornberg, 2009, s. 32).

Hela materialet bearbetades systematiskt en fråga i taget. Därefter gjordes observationer av relevanta och intressanta mönster och iakttagelser och dessa skrevs in i ett protokoll. De citat som ansågs vara talande och centrala för resultatet plockades ut och sparades. När resultatet var sammanställt kunde det tolkas utifrån teori och tidigare forskning, och därefter kunde slutsatser dras. Här blev det också möjligt att resonera kring och förklara varför vissa mönster såg ut som de gjorde (se *Resultat och analys* nedan). Som tidigare nämnt är en kvalitativ analys inte linjär vilket gör att vi under hela forskningsprocessen, det vill säga även under transkriberingen, försökt vara uppmärksamma på företeelser i materialet. Detta genom att exempelvis redan under transkriberingen föra vissa anteckningar kring vanligt förekommande mönster.

5.4.1 Forskningsfrågor

För att analysera materialet och besvara frågeställningarna formulerades frågorna nedan. De är skapade utefter tre teman, som vart och ett hör samman med en frågeställning. På detta sätt ville vi försäkra oss om att täcka studiens syfte och frågeställningar. Utöver det antogs ett förutsättningslöst perspektiv. Därför räknar vi med att, i det fall frågorna nedan inte svarar på syfte och frågeställningar, med hjälp av denna öppenhet kunna notera andra avvikande eller relevanta aspekter. För att förtydliga följs vissa av frågorna nedan av en specifikation.

- **Frågeställning 1 - uppbackningar**

Uppbackningar definieras i denna studie som korta svar av stödjande karaktär. I materialet kommer olika uppbackningar att registreras. Korta stödord såsom "mm" och "ja", utrop så som "åh!!" och "nä?" och bekräftande uttryck och ord såsom "exakt" och "verkligen". Inte heller här har vi tagit oss an ett kvantitativt synsätt, utan försökte istället att se mönster uppbackningarna samt kvaliteten på dem. Då noterades huruvida stödordet var balanserat eller emotionellt laddat. En emotionellt laddad uppbackning är t. ex. upprepningar såsom "jajaja" och "javisst ja", eller "åh", "usch", "nä", "usch ja" och "vad säger du?". Balanserat laddade uppbackningar är istället uttryck som "äh", "okej", "just precis" och "ja precis" (Nordenstam, 1990, s.38ff). Till uppbackningar räknar vi inte de korta svar som efterföljer en fråga.

- *I vilken utsträckning används uppbackningar?*
- *Vilka funktioner (exv. lyssnande, engagemang och stöttning) fyller de?*
- *Uppmuntrar talaren lyssnaren till uppbackningar?*
- *Hur sker detta (genom exv. frågor)?*

- **Frågeställning 1 - avbrott och sammanfallande tal**

Avbrott går emot samtalsanalysens grundläggande turtagningsregel, och definieras här som en situation då turtagningen innebär en kränkning av den pågående talarens tur. Avbrott har i studien registrerats vid de tillfällen då talaren inte tilläts prata till punkt. Vi har delat in avbrott i två olika typer: (1) abrupt avbrott av tal och (2) abrupt avbrott av tal + byte av ämne. Den sistnämnda typen är värre än den första då den kan ses som en dubbelkränkning. Personen som talar blir inte bara avbruten, utan blir även kränkt då hans ämne abrupt avslutas (Nordenstam, 1990, s. 36ff).

- *I vilken utsträckning avbryter deltagarna varandra i samtalet?*
- *Finns det några mönster för när detta sker?*

Sammanfallande tal syftar till de tillfällen då tal inträffar samtidigt men inte innebär en kränkning. Det kan vara till exempel när talare 1 nästan har avslutat sin mening, men lägger till ett "va". Här kan talare 2 börja prata utan att det uppfattas som ett avbrott. Det är också ofta vid tillfällen då den som överlappar bygger vidare på ett ämne som redan nämnts eller som utan problem kan associeras med det som sagts innan. Sammanfallande tal innefattar även de situationer då någon av talarna säger något, till exempel en uppbackning, under tiden som den andra fortfarande pratar, men utan att avbryta (Nordenstam, 1990, 36f). I denna studie har sammanfallande tal att benämnts som *överlappningar*.

- *Förekommer överlappningar och hur ser dessa ut?*
- *Finns det några mönster för när detta sker?*

- **Frågeställning 1 - samtalstid**

Ordfördelning används för att se i hur långa repliker kvinnorna respektive männen talar. Således indikerar detta värde hur benägen man är att låta den andra parten komma till tals samt hur mycket tid man själv upptar för att prata. Här har mönster för sammanhängande samtalslängd undersökts och registrerats. Den exakta tiden har inte mätts då det inte är en kvantitativ studie, men transkriptionerna hoppats har förhoppningsvis gett tillräckligt tydliga mönster.

- *Hur ser turtagningsmönstret ut och hur fördelas samtalstiden?*
- *Påverkas detta av medielogiken för podcast?*

- **Frågeställning 2 - könsbestämda beteckningar och ordpar**

För att undersöka förekomsten av könsbestämda beteckningar noteras när och i vilket sammanhang dessa används. Till könsbestämda beteckningar räknas här yrken med olika ändelser, samt tillfällen då yrken benämns antingen med "kvinnlig" eller "manlig" framför yrkestiteln. I studien kommer även förekomsten av yrkestitlar *utan* könsbestämda beteckningar att registreras.

- *Förekommer könsbestämda beteckningar i samtalet?*
- *Förekommer yrkestitlar utan könsbestämda beteckningar?*
- *Hur kommer dessa till uttryck?*

Som ordpar räknas i studien alla de kombinationer av (två) ord som innehåller en maskulin och en feminin del. Ordparen som kommer registreras i studien är exempelvis "hon och han" och "hans och hennes".

- *Förekommer ordpar i samtalet?*
- *Hur kommer dessa till uttryck?*

- **Frågeställning 3 - medielogik**

För att kunna svara på frågorna om samtalsstil och språk kopplat till medielogiken för podcast har vi undersökt bland annat betoning, samtalsvolym, inlevelse och emotionalitet.

- *Vad är det för stil på samtalet? Är den personlig/opersonlig, humoristisk, allvarlig osv?*
- *Ger samtalet en direktsänd eller redigerad känsla?*
- *Upplever man en närhet till lyssnaren?*

- *Förekommer direkt tilltal till lyssnaren?*
- *Avslöjar deltagarna mycket känslor?*
- *Verkar de vara sig själva?*

Eftersom denna studie skrivits utifrån ett genusperspektiv har inga speciella frågor använts för detta perspektiv. Istället har genusbegreppet använts som ett övergripande begrepp för att urskilja och analysera mönster och företeelser.

5.4.2 Transkribering

Fejes och Thornberg (2009) menar att det är viktigt att man som forskare överväger noggrant hur ett inspelat material ska transkriberas. Transkribering är alltid selektivt, och beroende på syfte kan transkriptionen göras olika exakt. En generell regel är dock att alltid försöka få med så många detaljer som möjligt (Fejes & Thornberg, 2009:157). Då avsnitten är av olika längd gjordes en bedömning där de femtio inledande minuterna från varje avsnitt har transkriberats. Detta för att en likvärdig mängd material ska ligga till grund för analysen. Vidare är inte exakt allt i samtalet relevant för studien, då dess fokus är just språkliga könsskillnader, vilket också innebär att vi i studien kommer att frångå den generella regeln gällande detaljnivå något. Nedan visas den tabell med de transkriptionskonventioner från conversation analysis som vi anser är relevanta för denna studie. Att använda sig av en bastranskription och inte lägga tid på t. ex. enstaka detaljer i ord, och längd på pauser för att sedan eventuellt bygga på med detaljer är fördelaktigt. Detta med tanke på hur tidskrävande transkriptioner för samtalsanalys är, och tillåter forskaren att transkribera en större mängd data. Valet av transkriptionsmetod beror också på vilken samtalsstyp analysen gäller. Ju fler personer som är med i samtalet desto mer detaljerat behövs transkriptionen för samtalsanalys göras (Norrby, 2014, s. 100ff). Då samtalen som ligger till grund för denna studie förs av två personer, la vi detaljnivån där vi ansåg att vi skulle få med de parametrar vi behövde för att genomföra analysen.

De konventioner vi har använt oss av är följande:

<u>ord</u>	Betonad stavelse/ord/uttryck
ORD	Högljutt tal
°ord°	Tyst tal
>ord<	Snabbt tal
<ord>	Långsamt tal
(ovan konventioner var för oss endast relevant att använda vid väldigt tydliga fall)	
[Överlappning
or---	Abrupt avbrott av tal
or---x	Abrupt avbrott av tal + byte av ämne

(bägge skrattar) (x - skratt) (Y- skratt)	skrattljud
(xxx)	omöjligt att höra vad personerna säger

Ur Fejes & Thornberg (2009, s. 158)

Ett exempel på hur ett utdrag från transkriberingen kan se ut:

A: °Det är inte kul°

H: °nej det är inte kul° nä fakt, vet du Amanda? <Jag har ju aldrig brytit nåt>

A: nä peppar peppar ta i trä

H: [har du det? Peppar peppar ta i trä

A: jag bröt ju en lilltå en gång (bägge skrattar)

H: Det gills inte

A: [Det är nästan pinsamt men det gjorde faktiskt jätteont

Vid "mm", "jaja", "nää" etc. som sammanfaller under tiden den andra personen berättar något tillsätts inte tecknet för lågt tal, om de inte är extremt låga. Detta då uppbackningar vanligtvis är lägre i volym än talet från den som för samtalet.

5.5 Reliabilitet och validitet

Till skillnad från en kvantitativ analys innehåller en kvalitativ analys ett större mått subjektiv tolkning och ställer högre krav på oss som forskare. Studiens validitet kan komma att påverkas av det faktum att analys och tolkningar utförs av två personer med likartade antaganden, förhandskunskaper och relationer till det som ligger till grund för analysen. Det faktum att vi sedan innan lyssnat på de båda poddarna kan ha haft betydelse för analysen, men vi tror att en objektiv strävan i kombination med forskningsfrågorna har minimerat risken för detta. Innan transkriberingen började gjordes även en testtranskribering, där vi båda transkriberade samma trettio minuter av ett annat avsnitt. Syftet med testtranskriberingen var att säkerställa att arbetet utfördes på samma sätt för att ge studien en högre reliabilitet.

Med ambition att uppnå ett högre vetenskapligt värde i resultatet har studien genomförts i strävan att följa de kriterier och metodregler från Metoder i kommunikationsvetenskap (Ekström & Larsson, 2010):

- Koherens - En samstämmig tolkning som hänger ihop och är konsekvent
- Omfattning - En genomgripande tolkning som inbegriper alla delar och alla uppgifter samt bygger på ett allsidigt urval
- Öppenhet - En tolkning som inte är bestämd på förhand utan är öppen för alternativa infallsvinklar, tolkningar och förhållningssätt
- Djup - En tolkning som går ner på djupet och identifierar mer djupgående betydelser
- Kontextualitet - En tolkning som tar hänsyn till fenomenets kontext och kan se det enskilda i sitt sammanhang

Analys av materialet har initialt skett individuellt, för att följas upp av en jämförelse. Det gav möjlighet att registrera de eventuella olikheter som finns i tolkningarna, och förväntas ha bidragit till ökad intersubjektivitet.

För att en samtalsanalys ska bli av god kvalitet är det viktigt att forskaren behåller ett deltagarperspektiv i så hög grad som möjligt. Detta innebär att den analys som görs av yttranden i samtalet är lik den analys som mottagaren av yttrandet gör (Fejes & Thornberg, 2009, s. 163). Studien har därför genomförts med ambitionen att anta ett deltagarperspektiv under transkribering och analys.

5.6 Överförbarhet

Studien genomförs med förhoppningen att ge uppdaterad kunskap till ett redan delvis vetenskapligt utforskat område. För en än mer omfattande bild av de språkliga könsskillnaderna inom podcasts i allmänhet, och *Alex & Siggas podcast* och *Fredagspodden med Hannah och Amanda* i synnerhet, hade fler olika podcasts alternativt avsnitt behövt analyseras. Studien hade även kunnat dra fördel av en kombination av kvantitativa och kvalitativa metoder, exempelvis med hjälp av kvantitativa värden på kvinnliga respektive manliga ord, samt en statistisk representation, i kombination med djupgående kvalitativa analyser av den totala framställningen. Ytterligare en möjlighet hade varit en jämförande studie mot tidigare studier av språkliga könsskillnader i andra medium. Detta hade dock krävt en annan tidsram. Metoden samtalsanalys är inte på något sätt unik för vårt material då den fokuserar på språket och samtalet, och studien skulle därför med fördel kunna göras på andra podcasts.

6. Resultat & analys

Ur studiens empiriska material har vi som ovan nämnt sammanställt dels en resultattabell, och dels en utförligare presentation av den totala empirin. Vi har valt att använda oss av ett gemensamt kapitel för resultat och analys, då vi tror och hoppas att detta ska ge läsaren en större förståelse och en klarare helhetsbild av empirin. För att skapa struktur i presentationen av dessa båda delar har vi placerat analysfrågorna i en ordning som följer den som använts för studiens frågeställningar. Den teori och forskning som omnämns i följande avsnitt finns presenterad i uppsatsens tredje avsnitt.

6.1 Intro

Nedan presenteras resultat och analys från studien som gjorts på podcastavsnitten *“Renheten”* och *“Traumedi”* med Alex och Sigge, samt *“Det bästa har inte hänt än”* och *“De tre magiska åren”* med Hannah och Amanda. En första reflektion gjordes redan vid titlarna av avsnitten. Alex och Siggas avsnitt har korta, enkla namn som tas upp i respektive avsnitt. Efter att ha lyssnat kan titlarna sägas representera den samtalsstil som återfinns i *Alex & Siggas podcast*. Den är avskalad, värtalig, filosofisk och till viss del diffus. Titlarna på Hannah och Amandas avsnitt däremot, är mer talande och expressiva. Titlarna är längre och, precis som Hannah och Amandas språkbruk, mer känslomässigt engagerande. Ämnesmässigt varvar båda poddarna lättsamma och allvarliga ämnen, det som skiljer sig mer är hur man väljer att tala om dem. Utgångspunkten för analysen har varit att språket inte är så intressant i sig självt, utan det är de mönster och samband som går att utläsa med hjälp av språket vi vill komma åt. Ämnena är som tidigare nämnt inte i fokus för studien, men en kort sammanfattning följer ändå nedan för en ökad förståelse för sammanhanget.

I Alex och Siggas avsnitt *“Renheten”* talar de om Princes död, ångestfyllda barndomsminnen, dramaturgi och medieinnehåll, samt stora underverk. I *“Traumedi”* talas det om en känd kommunikationsföreläsare, om att göra bort sig, första maj-demonstrationen, dolda talanger hos dem själva, yrkesstatus, TV-serie-genren traumedi och filosofiska tankelekar. Samtalet är stundtals väldigt filosofiskt vilket gör att olika ämnen går in i varandra, och det blir ibland svårt att urskilja vilka ämnen de berör.

I avsnittet *“Det bästa har inte hänt än”* talar Hannah och Amanda om pinsamma minnen, TV-programmet *Bachelor*, att vara kär, kroppsideal, förlossningsskador och vården ur en feministisk vinkel, träning efter graviditet, servicebehov och husbestyr. Avsnittet *“De tre magiska åren”* handlar om Hannahs knäskada, träning efter förlossning, återhämtning efter träning, stress, TV-serier, förhållanden, följare på Instagram, New York-resa och modegala. Även här är det stundtals problematiskt att urskilja exakta ämnen, då samtalet hoppar mycket fram och tillbaka.

Redan här urskiljer vi ett mönster där Alex och Sigge berör färre ämnen, vilket innebär att de håller sig längre tid till ett och samma ämne, även fast de också svävar ut och gör avstickare emellanåt. Det är också tydligt att poddarna skiljer sig åt ämnesmässigt, vilket vi är medvetna om kan påverka språket och samtalen mellan deltagarna. Detta är därmed något vi haft i åtanke under analysen. Samtidigt är det en omöjlighet att hitta två podcasts som berör exakt samma ämnen i samma avsnitt. Vi vill påstå att en ämnesmångfald istället adderar en ytterligare dimension till analysen, och gör det

möjligt att se fler mönster och nivåer. Dessutom är det intressant att två populära poddar som inte är låsta till en särskild nisch, skiljer sig så mycket ämnesmässigt. I stora drag möts vi som lyssnare av två podcasts som språkmässigt skiljer sig åt. Som exempel kan vi nämna samtalspodden, typ av humor och emotionalitet. Trots stora skillnader, vill vi belysa det faktum att vi i vissa avsnitt haft för avsikt att just belysa språkskillnaderna. Dessa exempel ska dock inte ses som helt representativa och spelar inte någon genomgående överdriven skillnad poddarna emellan. Vid sidan av skillnaderna finns även stora likheter, såsom de nära relationerna mellan, inslag av humor och balansen i ämnesval.

6.2 Språkliga strategier

- **Uppbackningar**

I Hannah och Amandas podcast används uppbackningar i stort sett genomgående genom hela avsnitten. Ofta uppmuntrar de varandra i samtalet genom korta frågeord som "nähä?", eller bara ett kort "mm". Studien visar alltså att uppbackningar, i olika former och med varierande funktioner, är mycket vanligare i Hannah och Amandas samtal med varandra. Tidigare forskning visar dels att uppbackningar i form av olika typer av stödsignaler är vanligare bland kvinnor, samt att dessa signaler signalerar intresse och uppmuntran (Nordenstam, 2003, s. 36). Utifrån vår studie visar även Hannah och Amanda att de som kvinnor uttrycker ett större intresse och en större iver att uppmuntra sin samtalspartner i dialogen. Kvinnorna betonar överlag sina uppbackningar mer, har en starkare samtalsstämning och ger sken av att vara mer engagerade i samtalet även när de bara backar upp den andra talaren. Vid flera tillfällen förekommer även uppbackningar i form av upprepningar som "jajaja", vilket enligt Nordenstam är ett tecken på emotionalitet snarare än ett vanligt tecken på lyssnande.

A: jag tycker ju det, men jag tror det var mycket efter vi gjorde det här programmet, eh, jag kallar det liv, där jag fick prova på att va mäklare

H: jajajajaja

A: jag fick ju blodad tand

Citat 1 ur "De tre magiska åren", med Hannah och Amanda

Även här visar forskning att dessa uppbackningar, och emotivt laddade uppbackningar över lag, är vanligare hos kvinnor (Nordenstam, 2003, s.36ff). Resultaten från vår studie går i linje med denna forskning, då kvinnorna står för en överlägsen majoritet av dessa uppbackningar medan männens uppbackningar istället är av det kortare slaget, och mer lågmälda. Även när det gäller korta svar, som olika varianter av "ja", finner vi samma mönster. Hannah och Amanda har en större variation i sina uttryck och de är ofta emotionellt laddade, medan Alex och Sigge vanligtvis håller sig till enkla, lågmälda svar.

S: (ljud av regn och duvor spelas upp samtidigt i bakgrunden) att lägga sig då på ryggen på det och lyssna på regnet och prasslet utanför, som en tyst musik nästan i hela rummet

A: °mm°

S: och va det inte lite duvor där utanför?

A: °mm°

S: som kuttrar då, utanför markiserna

A: °mm°

S: och så tänkte jag då att så här skulle jag ju kunna ligga hemma, vi bor ju också på våning två
A: °mm°
S: då skulle jag ju höra röster från gatan och prasslet från regnet, hur gör jag för att ta med mig hotellet hem?
A: °mm°
S: asså, en i den här filmen om hotellet >så va det ju en intervju med Åsne Sejerstad<
A: mm
S: som ju då berättade om hotell Pellestine
A: mm
S: annars attackerar vi
A: mm

Citat 2, ur "Traumedi" med Alex & Sigge

Citatet ovan är taget från *Alex & Siggas* podcast, och även om just mängden uppbackningar i detta sammanhang ses som ett undantag, visar exemplet tydligt hur Alex använder enkla och stundtals lågmälda uppbackningar. Att Alex och Sigge är olika i denna fråga visar på att de både förstärker och försvagar denna språkliga könsstereotyp. Tidigare studier (Nordenstam, 1990) visar att stöttande uppbackningar inte är vanligt förekommande bland män, vilket gör att Alex verkar normbrytande medan Siggas språk i detta fall är normbekräftande. Vidare kan vi alltså konstatera att enligt dels den tidigare forskning vi tagit del av, och dels vår egen studie verkar kvaliteten på uppbackningarna vara viktigare än kvantiteten. Hög emotionalitet verkar alltså visa på ett större intresse och ett större engagemang, vilket i sin tur gör en bättre lyssnare. Eftersom Hannah och Amandas uppbackningar är av mer emotionell karaktär ger vår undersökning stöd åt hypotesen att kvinnors uppbackningar skulle vara tecken på en mer engagerad stil än männens.

- **Överlappningar**

I Hannah och Amandas samtal förekommer överlappningar på ett flertal ställen. De är ofta av samverkande karaktär och används vid olika tillfällen i olika syfte. Att överlappningar förekommer ofta skulle kunna förklaras med att talsituationen här är avspänd, på det sätt att Hannah och Amanda är systrar och känner varandra väl. Samtalet förs således mellan två likar. På flera ställen lyser deras nära relation igenom och språket sker på ett sådant sätt som får oss att tro att det inte hade inträffat om personerna inte hade känt varandra så väl. Den samverkande överlappningen ses som en typiskt kvinnlig samtalsstil enligt forskare, och i vår studie vill vi hävda att kvinnorna går i linje med detta.

H: a eller liksom förstår du jag är inte såhär

A: [aa, amen jag fattar du är inte såhär uberdisciplinerad som man kan va

H: JOO det är jag, men det är såhär, det är inte så att jag alltid går ut och har mössa, jag menar så

A: [nej nej nej okej jag fattar

Citat 3, ur "De tre magiska åren" med Hannah & Amanda

Utöver att visa förståelse, engagemang eller betoning, använder Hannah och Amanda överlappning när de vill berätta sin egen historia om något som tillhör liknande ämne.

De har ofta långa diskussioner om varandras erfarenheter, vilket går i linje med den tidigare forskning som säger att kvinnliga vänner utbyter berättelser om egna erfarenheter, och samarbetar för att skapa gemensamma betydelser i samtal. Överlappning i detta sammanhang visar tecken på iver och engagemang. Alex och Sigge å andra sidan, har en mycket tydligare turtagning i sina samtal, och överlappningar förekommer främst för att betona medhåll när den andre pratar eller för att hävda att den andre har fel.

Att Hannah och Amanda använder sig mer av uppbackningar och överlappningar tyder enligt tidigare forskning (Nordenstam, 1990, s. 37) på att de är bra lyssnare och är engagerade i samtalet, och förstärker bilden av kvinnan som omtänksam och omhändertagande. Alex och Sigge däremot som mest är tysta när den andra pratar, skulle kunna tyda på att mannen bryr sig mest om att få fram sin åsikt. Här behöver vi dock ta hänsyn till kontexten och dess icke-språkliga parametrar. Det faktum att Hannah och Amanda är syskon gör att vi anser oss tvungna att ta hänsyn till den bredare kontexten för en rättvis analys. Syskonskapet kan här alltså tänkas förstärka uppbackningarna och överlappningarna.

- **Avbrott**

I båda poddarna sker avbrotten främst när deltagarna vill förtydliga något de tidigare sagt, när de inte förstår eller när de vill hjälpa varandra vidare i samtalet, exempelvis genom att komma på rätt ord. Avbrott som följs av ämnesbyte sker inte en enda gång i någon av poddarna. Överlag avbryter både kvinnorna och männen varandra relativt lite, vilket skulle kunna kopplas till att avsnitten eventuellt är regisserade i högre grad än vad som egentligen är typiskt för mediologiken för podcast. Viss tidigare forskning (Coates, 2004, s. 153; Nordenstam, 1990, s. 37f) visar att män avbryter i högre grad vid samtal med varandra än vad kvinnor gör. Man har utefter dessa tidigare resultat menat att detta varit tecken på en manlig dominansstrategi, som syftar till att ta över ordet. Detta är ett mönster vi inte hittat i vår studie. Snarare avbyter Alex och Sigge varandra ytterst lite och när det väl sker är det oftast av samma anledning som i exemplet nedan, alltså när de inte förstår varandra. Att andra typer av avbrytningar inte visar sig hos Alex och Sigge skulle kunna vara ett tecken på att de två männen känner varandra väl och således inte är i behov av några dominansstrategier gentemot varandra.

S: ja det är väl en bra, det är väl ett bra ord, nämen asså jag fattar ju att det inte ens, att det här inte är nåt som är genomförbart heller, men däremot så tycker jag man skulle kunna börja jobba, man skulle kunna börja prata om en skugglön, alltså om man träffar nån på en fest då – vad jobbar du med då, nämen jag e diskare. Jaha okej, och va tjänar du då? Då istället för att säga tjugoentusen

A: mm

S: så kan man säga, jag har en skugglön på 27000, då har man räknat in den där kompensationen för lågstatusyrket som man har fått från---

A: men jag fattar liksom inte riktigt vad det skulle hjälpa diskaren, alltså det är ju inte bara så att han inte får några pengar, utan det är också så att, han får liksom en stämpel på att, om du inte visste det så är det du gör lågstatus

Citat 4, ur "Traumedi" med Alex & Sigge

- **Samtalstid**

A: *ja, det var också förvånande, men väldigt mycket musik då, mycket mycket mer musik än vad det var, e idag, eh, ja men så lyssnade jag då, eh, på, på det här, det är liksom puttrigt och inte dåligt, men det bränner ju inte till egentligen, och sen, så sen då så börjar hon berätta en historia, en anekdot om en middag hemma hos mammas pappa, alltså min morfar, eh, en stor, alltså jättestor middag, de e hans födelsedag, och han har då bjudit in slakten från hela Sverige som kommer i bilar då för att liksom, bo över i hans herrgård, i mormors och morfars herrgård, som då låg i Östergötland, och eh, eh, hon beskriver då liksom hur alla kommer dit och hur det som fint de e och allt liksom va sådär levande, och middagen och samtalen sådär, morfar som höll hov, ja men hon, hon e väldigt duktig på att berätta historier, min mamma, det kunde jag verkligen notera när jag då hörde på det här, och i en bisats då, så beskriver hon då oss barn då, alltså, jag och mina två bröder, vi får va med vid bordet bara vi håller klaffen då som hon säger, och eh, Niklas sitter kvar, eh, men mellansonen, det vill säga jag då, eh, tröttnar och kryper in i den stora klädgarderoben i hallen med en ficklampa, och leker att han e på hemligt uppdrag i natten, de e de hon säger då i sommarpratet då. Och då minns jag då, jag hade ingen som helst, eh, minne av det, men den är helt avgörande för mig då för att jag, för att jag, eh, minns ju då, eh temat här e ju renheten då, renheten uppe i trädtoppen och renheten i, i liksom jordens skapelse, det här e ju, vi har varit inne på det förut nån gång tror jag, renheten i att upptäcka ett helt nytt minne, när man har ett minne så vet man ju inte riktigt vad som har blivit förändrat i det där minnet genom åren, vad som har återberättat, har man sett nåt fotografi, e de därför man tror att man minns nånting eller har det verkligen hänt eller, var han eller hon där, framförallt ett minne som är traumatiska tycker jag man återvänder så mycket till att man inte riktigt vet vad som hände och inte hände till slut, att det blir upptrampat, alltså att minnena blir upptrampade, men här så får jag då ett minne till skänks, alltså som jag aldrig har, som jag inte visste fanns, som jag aldrig har återbesökt då, och det är ju speciellt ju, att, eh, att upptäcka det, då*

Citat 5, ur "Renheten" med Alex & Sigge

Citatet ovan är talande, om än något extremt, för Alex & Siggas podcast, och exemplifierar att männen generellt sett talar i längre repliker än kvinnorna. De två männen låter varandra tala till punkt oftare än kvinnorna och får således längre samtalstid i sträck. Hannah och Amanda talar som tidigare nämnt ofta om ämnen där bägge två har erfarenheter eller liknande minnen, vilket leder till att talsekvenserna blir kortare och går in i varandra mer. Den allmänna uppfattningen om att kvinnor talar mer än män kan varken sägas bekräftas eller ifrågasättas efter studiens resultat. I linje med tidigare forskning (Coates, 2004, s. 153) har männen i vår studie längre samtalstid i sträck, medan kvinnorna istället har svårt att låta varandra prata längre sekvenser. Utifrån detta är det svårt att avgöra om det är kvinnorna eller männen som pratar mest, utan vi ställer oss vidare frågan hur man använder den tiden man ges eller tar till att tala.

Vi noterar samtidigt att vi inte med säkerhet vet i vilken grad poddarnas innehåll är bestämt på förhand, och det är därför svårt att avgöra huruvida denna aspekt påverkar språk användningen och samtalstiden. I Alex & Siggas podcast frångås stundtals det spontana samtalet, varför man kan undra ifall delar som turtagning och samtalstid är bestämt på förhand eller ej. Forskning har visat att kvinnor historiskt sett har pratat snabbt på grund av förtryck och för att de tagit chansen att prata mycket när de väl fått prata. I vårt resultat har vi inte hittat något övervägande stöd

för detta. Vid en jämförelse talar kvinnorna klart snabbare än männen vid vissa tillfällen, och Alex och Sigges tempo är överlag lugnare än Hannah och Amandas. Dock är detta mönster inte tillräckligt tydligt för att vi ska kunna säga något om det. Detta skulle kunna ha att göra med medielogiken för podcast, som tillåter en flexibel avsnittslängd och ett rimligt antagande är därför att man inte känner sig tvungen att tala snabbt för att få sagt allt man vill. Det kan också tänkas att samtalshastigheten anpassas så att lyssnaren inte ska ha svårt att höra vad som sägs.

6.3 Ordval

- **Ordpar och könsbestämda beteckningar**

Studiens resultat visar att det inte förekommer några ordpar i form av manliga och kvinnliga pronomen i följd i avsnitten, vilket innebär att vi inte kan säga något om detta. Att detta skulle vara ett resultat i sig är ytterst tveksamt, då båda poddarna avhandlar ämnen som innefattar både män och kvinnor. Dessutom är det högst osannolikt att vare sig kvinnorna eller männen medvetet skulle välja att inte använda sådana pronomen i sitt tal. En rimligare slutsats är istället att materialet skulle behöva utökas för att kunna urskilja någon typ av mönster, och det passar inte in i denna studies tidsram.

Empirin visar dock att könsbestämda beteckningar förekommer på några ställen. Dock är dessa relativt få och även något otydliga. När yrkestitlar nämns i poddarna så används vid alla tillfällen utom ett antingen neutral eller manlig form av substantivet. Nedan följer ett exempel på utdrag där yrkestitlar nämns:

S: ska du läsa upp dom tio sista också?

A: jaa eeh

S: som har lägst status

A: det är då servitör, hemvårdsassistent, vaktmästare, hamnarbetare, snabbköpskassörska, parkarbetare, biljettkontrollant, sophämtare, städare, gatuköksbiträde, diskare sist av allt.

Citat 6, ur "Traumedi" med Alex & Sigge

I citatet ovan rabblas ett antal yrkestitlar, nästan alla med maskulin ändelse. "Hemvårdsassistent", "gatuköksbiträde" och "biljettkontrollant" skulle kunna syfta på både en kvinna och en man, men även flera av de maskulina titlarna som slutar på "-are" då man exempelvis inte säger hamnarbeterska. Alltså finns det inget som säkert tyder på att de manliga yrkestitlarna som används syftar till just män. "Snabbköpskassörska" refererar dock tydligt till en kvinna, och "servitör" till en man då det finns en motsvarande titel för kvinnor, "servitris". I samma avsnitt händer det vid ett par tillfällen att yrkestitlar efterföljs av manliga pronomen när de pratar om ett yrke, som att det självklart är en man. Detta trots att diskussionen är hypotetisk och inte handlar om någon faktisk person. Följande citat är exempel på detta:

A: alltså om man tar en läkare som är på plats nummer två

S: ja då blir det ju femtio, <delat i 2>

A: [två]

A: det är tjugofem

S: gånger tusen kronor, det är ju tjugofem.. (skratt) då har jag räknat fel då (A-skratt) jag kan ju inte kräva av en läkare att ge upp 25 000

A: nä efter skatt så är väl det liksom en, då har han inga pengar kvar då eller i alla fall
 S: [ja asså jag skrev ju femtio som konstant för att dom som ligger under femtiosträcket skulle betala betydligt mindre
 A: [amen ta plats nummer fem då, advokat då
 S: ja då är det ju 50 delat i 5, det är tio, gånger etttusen kronor det är tiotusen
 A: som han ska ge till
 S: som sen fördelas, beroende på hur låg status ens yrke har, det fördelas mellan dom här femtio som är under femtiostrecket

Citat 7, ur "Traumedi" med Alex & Sigge

I citatet ovan talar Alex och Sigge om hur mycket av sin lön en läkare skulle vara villig att ge upp, och Alex syftar då i nästa mening tillbaka på läkaren som en man genom att säga "...då har han inga pengar kvar då...". I nästa mening ger Alex ett exempel med en advokat för att sedan referera till samme advokat som en "han". Även i följande citat, där de nämner en diskare, förväntas denne vara en man.

S: så kan man säga, jag har en skugglön på 27000, då har man räknat in den där kompensationen för lågstatusyrket som man har fått från---
 A: men jag fattar liksom inte riktigt vad det skulle hjälpa diskaren, alltså det är ju inte bara så att han inte får några pengar, utan det är också så att, han får liksom en stämpel på att, om du inte visste det så är det du gör lågstatus

Citat 8, ur "Traumedi" med Alex & Sigge

I *Fredagspodden med Hannah och Amanda* förekommer inga tecken på könsbestämda beteckningar. För att kunna uttala sig om att männen i högre grad använder könsbestämda beteckningar än kvinnorna skulle vi dock behöva analysera ett större material, då Hannah och Amanda inte nämner yrkestitlar i samband med något speciellt pronomen. Det vi dock kan konstatera är att Alex och Sigge i sin podcast i någon grad, om än liten, reproducerar könsstereotypa föreställningar om yrkesroller i samhället, vilket ur ett genusperspektiv är en liten del av den större problematiken.

6.4 Medielogik

- **Samtalsstil**

Studiens resultat visar att båda poddarna i huvudsak har en personlig, avslappnad och informell stil, vilket går i linje med medielogiken för podcast. De har också något skilda stilar i typ av humor, allvarsamhet samt hur mycket känslor som visas. Sigge menar själv i en intervju med *Café* (Persson, 2014, december) att framgångsreceptet för hans och Alex podcast är att de lyckas kombinera allvar, humor och filosofi. I Hannah och Amandas podcastavsnitt består en större del av att dela med sig av personliga, och stundtals även privata, händelser och minnen. De bjuder på sig själva och är inte rädda för att berätta pinsamma minnen, vilket följande citat är ett exempel på:

A: [jag tror att vi låg i soffan och hade värsta mysstunden, precis nykära
 H: Ja
 A: Och det var ju såhär att jag lyfte på ett ben ---
 H: som en balett (skratt)
 A: [balett
 H: [balettövning
 A: ja, och då kom det en prutt (bägge skrattar)

H: du släppte fram en liten rackare

Citat 9, ur "Det bästa har inte hänt än" med Hannah & Amanda

Alex och Sigge talar även mycket om aktuella händelser och fenomen, men är även de delvis personliga och nämner också minnen och händelser ur sina liv. Bakgrunden till citatet nedan är att Alex berättat om en händelse ur barndomen då han utan lov tagit pengar ur folks fickor och sedan blir bestraffad av sina föräldrar. Det är en mestadels allvarlig stämning under denna del av samtalet.

S: men han förstår att det är nåt jävelskap?

A: [jaja absolut, han förstår ju att jag har tagit dom på nåt sätt. Vi åker i alla fall hem då, eh, den förmiddan, och det är en ganska lång resa, alltså typ fyra timmar och då hör jag då hur mina föräldrar pratar om vilken bestraffning jag ska få, när vi kommer fram. Och dom är liksom samlade och dom samtalar då, vad ska dom göra och sådär, och när vi har kommit, när vi har kommit fram då, eh hem, då berättar dom då att jo men nu har vi bestämt oss för att du ska få smisk (skrattar) de e sant

Citat 10, ur "Renheten" med Alex och Sigge

Ljudmedium är som tidigare nämnt ett medium som tillåter deltagare att visa känslor. Alex och Sigge gör detta genom att berätta djupa historier, såsom exemplet ovan. Rent språkligt ser vi ett mönster i att Hannah och Amanda uttrycker känslor i högre grad än Alex och Sigge. Ett genomgående tema under hela deras samtal är att de talar med stor inlevelse och stark betoning:

A: [och dom som har sett den här säsongen dom vet att, han blev alltså kär i två

H: <nääää>

A: han säger det, jag är kär i två kvinnor

H: otroligt!

A: jag älskar dom lika mycket, han bestämmer sig inte Hannah, för vem han ska ta, förrän samma förmiddag, innan han ska fria

H: °gud va svårt°

A: de e så sjukt

H: de e så sjukt ja, aa

Citat 11, ur "Det bästa har inte hänt än" med Hannah & Amanda

Citatet visar att Hannah och Amanda har ett känsloladdat språk genom att betona ord extra mycket. De använder också många känsloladdade ord och uttryck såsom till exempel "otroligt", "gud va svårt", "de e så sjukt ja", och liknande uttryck genom samtalen. På andra ställen i samtalet uttalar de också vissa uttryck och ord med hög volym, vilket tyder på inlevelse. Citaten nedan är ett exempel på ett tillfälle då de är emotionella och pratar om känslosamma ämnen:

A: [du jag tycker man ska göra såhär kanske, <ännu starkare. Hannah nu ska du ge bort Gustav till nån annan. Berätta vad den kommer få>

H: °aaa det är fint°

A: Då är det fint, förstår du?

H: °jaaa°

A: då skulle du ba, å va ska den här personen få va med om, den här nya tjejen, amen hon kommer få va med om det här, och det här å

H: [°aaa°, jag vill typ gråta! (bägge skrattar) så blödig

A: jaaa , jamen då blir det ju hemskt, då blir det ju såhär, gud ja asså, har jag, ger jag bort det här

Citat 12, ur "De tre magiska åren" med Hannah & Amanda

Alex och Sigge använder sällan betoning av ord och har en väldigt jämn samtalsvolym under hela samtalet, vilket ibland gör att nivån på inlevelsen känns låg. De är också mer sparsamma med emotionellt laddade ord, även om sådana också förekommer. Det faktum att Hannah och Amanda oftare talar om känsliga ämnen kan påverka att de i högre grad än Alex och Sigge upplevs som emotionella. Dock anser vi inte att detta har en så stor påverkan på språket, då ett emotionellt språk inte alls visat sig i samma utsträckning vid de få tillfällen då Alex och Sigge berör känsliga ämnen. En möjlighet är också att Hannah och Amanda har ett mer emotionellt uttryck då deras podcast inte är lika planerad som Alex och Siggas, och sådana reaktioner och språk kan då falla sig mer naturligt. Podcastmediets personliga drag går hand i hand med att vara naturlig och "sig själv". Helhetsintrycket är att samtalen mellan både Alex och Sigge samt Hannah och Amanda är naturliga. Dock kan vi i linje med att inlevelsen i poddarna ser olika ut, få känslan av att Hannah och Amanda stundtals överdriver sina reaktioner i podden, och att Alex och Sigge ibland är något återhållsamma. Följande citat är ett exempel på vad som kan upplevas som en något överdriven reaktion i Hannah och Amandas podcast:

H: när ett barn har fått löss, nä men du går inte till apoteket och köper nåt gammalt schampo och försöker luskamma själv

A: nä

H: du ringer nu, heh nu, lustanten typ, som kommer och luser av dina barn, och

A: [bästa jag hört

går, typ som att ringa en sjuksköterska eller nåt

A: BÄSTA JAG HÖRT

H: och ser till att det inte finns ett enda ägg kvar what so ever

A: bästa jag hört

H: e inte de de bästa du har hört?

A: bästa jag har hört, bästa jag har hört, bästa jag har hört

Citat 13, ur "Det bästa har inte hänt än" med Hannah & Amanda

Det är självklart svårt att uttala sig om personerna i poddarna är naturliga eller inte då vi inte vet hur de beter sig "på riktigt", utan vi kan endast utgå ifrån vår lyssnarupplevelse baserat på hur de uttryckt sig i kombination med ämnet. Gemensamt för båda poddarna är att de är humoristiska, stundtals på ett internt sätt. Humor och skratt skapar en avslappnad känsla och följer därmed medielogiken. Alex och Sigge har en speciell, något ironisk, humoristisk jargong vilket skulle kunna förklara att inlevelsen ibland verkar låg, men det blir ändå roligt för lyssnaren. Hannah och Amandas humoristiska jargong är något mer spontan, och ger mer en "flamsig" känsla. De kan helt plötsligt börja skratta åt vad som helst, vilket också skapar en spontan känsla.

Poddarna representerar två bilder av kvinnlighet respektive manlighet. Dessa bilder grundar sig i den samtalsstil som används, i kombination med vilka ämnen som berörs. I samtalsstilen döljer sig ett antal sätt att tala, och dessa sätt i kombination med olika ämnen kan också säga något, vilket vi återkommer till senare i diskussionen. Sett istället till samtalsstil och uttryck ger Alex och Sigge intryck av att representera en

smal, något exklusiv och intellektuell typ av manlighet. Diskussioner och samtalsämnen har ett djup och de är båda värtaliga där samtalen utgörs av ett språk som är både målande och retoriskt. När värdeladdade ord används är det i en sansad och lågmäld ton, som snarare ger mer tyngd åt ordet och i många fall ett allvar åt samtalen. Sigge tenderar att fastna i sin egen värld, medan Alex stundtals kan fastna på orden. Sigge är trevlig och välartad, men kan ibland tvärtemot Alex upplevas som distanserad gentemot lyssnarna. I motsats till detta uttrycker sig Hannah och Amanda på ett annat sätt i dessa sammanhang. Även i deras podcast förekommer värdeladdade ord, och superlativ är ofta förekommande. Då de ofta uttalas i hög volym med stark betoning, inte sällan i en gällare stämma än originalrösten, framträder inte samma lugna, seriösa intryck som hos de två männen. Hannah och Amanda har ett lite mer personligt sätt att tala, framför allt till varandra, vilket gör att vi som lyssnare får lättare att relatera till ett personligt samtal. En starkare känsla av att vara med när det sker ges av deras podcast, som samtidigt har ett väldigt starkt kvinnligt tilltal. Detta tror vi grundar sig både i hur de pratar; högljutt, mycket betoning, mycket skratt, mycket överlappningar och avbrott vilket ger en genomgående typiskt "tjejig" jargong, men även vad de pratar om då deras ämnesval ofta är historiskt sett kvinnliga ämnen såsom smink, kläder och relationer.

A: ser du att jag var jättesnygg igår?

H: jaa

A: när vi hade lanseringsfest

H. jag tycker faktiskt att du har jackat upp ett hack

A: aa, då ska jag berätta vad de e

H: va e de för nåt?

A: de e mina nya läppglans,

Citat 14 ur "Det bästa har inte hänt än", med Hannah och Amanda

Alex och Sigge är stundtals filosofiska och går in i berättarroller och gör samtalen går ibland över i monolog, vilket inte följer podcastmedielogiken om ett avslappnat samtal. Följande är ett exempel på detta fenomen i *Alex & Siggas* podcast:

A: och nu minns jag det, alltså nu minns jag det, fy fan vad jag minns det, jag, jag, jag alltså så varenda detalj, jag minns det här gamla träet i den här kolossala, alltså enormt stora garderoben, jag minns doften där inne, jag minns att ytterrockarna var blöta efter att ha varit i regn

S: mm

A: jag minns doft av läppstift och nycklar i handväskorna, alltså det, ja, jag har, jag får enormt starka liksom, eh, minnen, eh, jag minns också att utanför den där garderoben så var det då ett ställ, med paraplyer, och så var det då en handsk, en handskkorg, en korg med handskar i, och underst där så hade morfar alltid en pistol, för att han skulle skjuta inkräktare, inbrottstjuvar, eh, men jag är då inte där, eh, i den där garderoben med min ficklampa för att leka att jag är på hemligt uppdrag, utan jag är där för att jag ska stjäla pengar, från alla gästerna

Citat 15 ur "Renheten", med Alex och Sigge

Återberättelsen är väldigt detaljerad, nästan likt en roman då berättelsen beskrivs utifrån olika sinnen. Det ger känslan av att det är väl förberett vilket leder oss in på nästa del av medielogiken som avser planering respektive spontanitet.

- **Planerade och spontana ämnen**

Gemensamt för båda poddarna är att de ämnen som tas upp till viss del verkar vara planerade, men hur det pratas om ämnet verkar huvudsakligen vara spontant. Ser man till skillnader pratar Hannah och Amanda i något högre grad spontant om sina ämnen än vad Alex och Sigge gör. Samtalet dem emellan glider lätt in på nya spår, även om de ibland kommer tillbaka till tidigare ämnen, och endast vissa saker verkar vara planerade sedan innan. De håller till viss del en röd tråd, men Alex och Sigge verkar ännu mer bundna till en sådan. Även om deras podcast många gånger verkar spontan, hävdar Sigge att det ligger mycket mer arbete och förberedelse bakom podcasten än vad många tror:

“Det är sorgligt att bilden av podcast fortfarande är att två mediemän pratar om vad de åt till lunch på Riche.”

I Café av Persson, 2014, december

De använder sig också vid ett flertal gånger av framtagna fakta. Vid dessa tillfällen är det tydligt att de är något mer pålästa innan historierna berättas:

A: jag har i veckan fastnat för en person som eh, som jag måste läsa innantill, han heter Genadi Kachenko Abbij, han e en ukrainsk-rysk artist som under flera år då har varit imitator, du vet inte vem de e antar jag?

S: näe

A: han, eh, kan härma fåglar och han kan liksom skapa ljud utav vinden...

Citat 16 ur “Renheten, med Alex & Sigge

Hannah och Amanda tar också upp fakta, men den är i högre grad baserad på egna erfarenheter eller upplevelser. Gemensamt för båda är också att fördelningen är jämn mellan vilken av deltagarna som tar initiativ till nya ämnen, och övergångarna mellan ämnena sker smidigt. Det skulle kunna hävdas att Alex och Sigge följer medielogiken för podcastinnehåll i mindre grad än vad Hannah och Amanda gör, då de verkar mer förberedda på hur och vad de ska prata om. Det är dock svårt att helt och hållet avgöra vilka ämnen som är spontana och inte. Liksom tidigare forskning (Tannen, 1992) visar är det svårt att helt avgöra när ett ämne som någon tar upp i förbifarten övergår till att bli ett huvudämne, varför det inte varit helt oproblematiskt att avgöra när det varit ämnesbyte i poddarna. De ämnen som behandlas i poddarna, i kombination med stil och språkbruk, bidrar samtidigt ur ett genusperspektiv till att skapa olika bilder av poddarna. Det faktum att Hanna och Amanda verkar prata oförberett om ämnen ger tyngd åt kvinnan som den mer spontana varelsen, och mannen som den planerande. Detta då fler av Alex och Siggens ämnen ger intrycket av att vara bestämda på förhand. Det stöds även av det faktum att Alex och Sigge själva säger att det ligger mycket planering bakom podcasten, och på sikt kan denna bild tala för budskapet av mannen som mer seriös och logisk. Sett till de ämnesval både kvinnorna och männen gör i avsnitten går det att urskilja mönster i hur de pratar om diverse ämnen. Detta exemplifieras med citaten nedan och förklaras sedan längre ner.

A: nämen alltså Hannah, det är det här jag skulle säga också, det är att, när jag födde mitt andra barn nu, precis när jag hade fött, det här blir ju väldigt intimt därå, men det får ni ju ta, för att det har med små bebisar och göra

H: det här e ju ändå fredagspodden, där vi e intima

A: då så säger hon sågär, nu ska jag göra en väldigt viktig kontroll på dig säger hon

H: mm

A: då stoppar hon upp ett finger i min rumpa

H: mm det gör dom ju

A: aa, inte alla! För det var det här, och jag bara gud, eh, va skönt det var (bägge skrattar länge)

H: aa gud, du var så glad över att hon, att hon ledde dig rätt (mycket skratt) i liksom, gav dig en ny njutning, wow! Precis efter man har fött och så man bara yihoo, gång till tack

Citat 17 ur "Det bästa har inte hänt än", med Hannah och Amanda

A: aa verkligen, absolut, och det här sker då nästan högtidligt, det är som att dom liksom förkunnar sin dom för mig och pappa liksom tar ett grepp om mig och mamma är liksom mer som, mamma står där och bara tittar, hon liksom, hon måste va med som ett vittne då, och mina bröder försvinner för dom vill inte titta på detta, och det här, de e ju så jävla speciellt det här minnet för jag vet ju att, min pappa slog mig ibland, men det var ju mest sådär, eh, uttryck för nån typ av impulsivitet, och han blev ju alltid ångerfull och sådär. Men det här e ju nånting annat då, de här e ju liksom omsorgsfullt, iskallt, generat då, alltså jag har begått ett brott och nu ska jag få mitt straff, det, de e nånting annat här som jag tycker e så mycket mer obehagligt då

S: mycket mer obehagligt, för jag tänker att det skulle kunna vara tvärtom, nästan

A: nä ---

S: att det är formaliserat

Citat 18 ur "Renheten", med Alex och Sigge

I citatet ovan talar Hannah och Amanda om förlossningsskador, efter att ha pratat om en kvinna som fick sjukskrivas för sin förlossningsskada. Under en lång tid berör de ämnen som hör till förlossningsvård och politik kring det ur en feministisk vinkel. Ämnet i sig är av allvarlig karaktär, och sättet kvinnorna behandlar ämnet på är av det lättsammare slaget, med informellt språk och kantas av skämt och skratt. I citatet ovan berättar Amanda om när en barnmorska stack upp fingret i hennes rumpa efter hennes första förlossning och både hon och Hannah skrattar åt händelsen. Kvinnorna skämtar inte om ämnet i sig, utan åt situationen, vilket kan tyda på ett avslappnat förhållningssätt som i sin tur påverkar hur lyssnarna tar till sig det de säger.

I citatet från *Alex & Siggas podcast* berättar Alex om ett tillfälle som inträffade nyligen på Kungliga Biblioteket, där han kastades tillbaka till ett minne från barndomen. Till skillnad från Hannah och Amanda talar männen med en allvarlig ton som helt saknar kvinnornas lättsamma och fnittriga karaktär. Ur ett genusperspektiv är dessa särdrag intressanta att studera, då det skapar frågor. Primärt får det oss att undra vad valet av framställning och presentation av till synes allvarliga ämnen får för resultat eller konsekvenser för lyssnaren. Delvis uppstår en fråga kring hur lyssnarna ställer sig till just valet att tala om det specifika ämnet på ett speciellt sätt. Dels är det intressant om det har betydelse för hur lyssnarna tar till sig ämnet, beroende på sättet man pratar om det. Hannah och Amandas sätt att tala om förlossningsskador kan å ena sidan ses som avdramatiserande och på sätt tilltala den grupp människor som i annat fall hade tyckt att ämnet var för tungt att lyssna på. Å andra sidan kan det lättsamma tilltalet väcka missnöje. Det faktum att Hannah och Amanda är just kvinnor har betydelse för denna situation och detta ämne, då förlossningsskador är något som uteslutande drabbar kvinnor, varför de därför kan sägas ha tolkningsföreträde i denna fråga.

- **Direktsänd eller redigerad känsla**

Som tidigare nämnt är en typisk egenskap för radiomediet att innehållet upplevs levande i och med att det ofta direktsänds, samt har en spontanitet och direkthet. En logik som är snarlik den för podcast. Trots att poddarna inte sänds live lyckas de båda ändå följa denna logik till viss del då de lyckas skapa en känsla av spontanitet. Den spontana känslan uppstår dels på grund av den personliga stilen men också på grund av att språket inte är helt perfekt och inte verkar efterredigerat. Att Hannah och Amanda pratar i mun på varandra flera gånger förstärker också känslan av direkthet. Båda poddarna har en informell ton i språket, vilket även det stärker livekänslan. Dock övergår *Alex & Siggas podcast* ibland till att bli något formell. Denna uppfattning kan vi anta delvis beror på att det är svårt att veta hur många omtagningar som gjorts i och med att de förbereder sin podcast väldigt noga, samt klipper ner ca tre timmars material till en timma. Redigering av materialet påverkar självklart vilket intryck man får av samtalet och är något vi reflekterar över, men i denna studie undersöker vi språket och analysen utgår därför enbart från innehållet. Det faktum att Hannah och Amanda har ett mer ledigt språk, medan Alex och Sigge talar mer formellt förstärker återigen bilden av mannen som den intellektuella.

- **Närhet till lyssnaren och direkt tilltal**

Genom hela avsnitten pratar deltagarna mestadels till varandra, förutom vid några tillfällen då de talar till sina lyssnare. Gemensamt för båda poddarna är att de alltid gör detta när de välkomnar lyssnarna till avsnittet, när de avslutar avsnittet samt när de berättar om sina sponsorer. Detta kan tänkas bero på medielogiken, att man har en specifik struktur för när man talar till lyssnarna i sin podcast. Vid enstaka tillfällen talar de dock direkt till lyssnaren i andra sammanhang, två sådana tillfällen exemplifieras nedan.

A: jag är då kvar, men sen fick jag ligga på mage, och då gjorde vi ett test som är jätteviktigt, och det är det här nu som jag kommer ge er i present, för att jag är världens mest generösa människa som vill att alla ska ha snygga rumpor, som lyssnar aa

Citat 19, ur "De tre magiska åren" med Hannah & Amanda

A: det här testet gör ni hemma då

H: aa

A: då tar ni ett steg fram

H: skulle inte jag säga vad du gjorde? Man tar ett steg fram, slår sig själv på rumpan (skratt) med det, på rumpan som man har tagit steget med

A:

[aa

A: kollar att den är spänd

H: aa kollar att den är spänd

A: andra (och slår sig) (H skrattar)

H: du vet inte hur Amanda ser ut här (skratt)

Citat 20, ur "De tre magiska åren" med Hannah & Amanda

I citaten ovan använder Amanda ett direkt tilltal genom att säga att hon ska dela med sig av ett träningsstips som en present till lyssnarna. Hon beskriver sedan vidare hur lyssnarna ska göra för att genomföra övningen, och även Hannah talar direkt till

lyssnaren när hon driver med att vi som lyssnare förmodligen inte vet hur lustig Amanda ser ut medan hon demonstrerar övningen.

Alex & Siggas podcast ger en starkare känsla av att de sitter och samtalar med varandra. Deras samtal blir ofta personligt och snudd på filosofiskt, vilket gör att man som lyssnare får ett intimt intryck utan att de talar direkt till lyssnaren. Jargongen känns ofta intern dem emellan, men närheten och det sammansvetsade samtalet mellan Alex & Sigge gör att podcasten känns personlig, lite som att man får ta del av deras privata konversation. Dock vet vi att en stor del av innehållet i *Alex & Siggas podcast* är bestämt på förhand. Att man som lyssnare trots detta får denna känsla skulle kunna tyda på att Alex och Sigge, förberedelser till trots, vill och försöker att anpassa sig till lyssnarnas önskan om en personlig podcast med ett nära tilltal.

- **Mediekontextens betydelse**

Om denna mediekontext, det vill säga det faktum att deltagarna pratar i ett sammanhang för att producera innehåll för podcast, har förstärkt eller försvagat könsstereotyperna i språket är en svår och något komplex fråga. För att kunna besvara den helt hade vi behövt en större kunskap kring deltagarnas språk utanför podcasten, vilket i sig hade blivit ytterligare en studie. En möjlighet är att personligheter, och med dem även språket, förstärkts för att passa medielogiken i syfte att göra innehållet mer intressant och spännande för lyssnarna. Medielogiken för podcast är dock inte så strikt och det är nästan mer av en norm att innehållet ska vara avslappnat och att lyssnarna ska känna att de kommer nära deltagarnas riktiga jag. Det finns också en möjlighet att språkstereotyperna förstärkts eller försvagats exempelvis i *Alex & Siggas podcast*, då podcasten enligt dem själva är mycket förberedd och redigerad. De beskriver i intervjun med *Café* hur de bearbetar sina manus timmar (Persson, 2014, december). *Alex & Siggas podcast* går i själva verket mer hand i hand med en medielogik som inte andas spontanitet och "flow", något som går emot den initiala tanke vi hade inför denna studie.

"Man är vaken sent och förbereder sig, ger allt under två och en halv timme och får till ett otroligt avsnitt. När vi sedan skiljs åt på gatan är det som att det brunnit i huvudet, man är helt vimmelkantig. Då känner man det där, att man har maximerat sig själv."
Sigge i "Café", 2014

Denna noggranna förberedelse skulle kunna sägas sätta bättre förutsättningar för att själva välja hur man vill komma till uttryck. Med mer tid och planering bestämmer Alex och Sigge själva hur de vill uttrycka sig, och möjligheten finns att, om de vill, exempelvis redigera bort eventuella överlappningar och avbrott i efterhand. Något som i så fall skulle vara intressant i sig, då kvinnorna uppenbarligen inte tycker det är lika viktigt.

Sett till hur man kommer till uttryck i de två poddarna, kan man i sin helhet säga att *Fredagspodden med Hannah & Amanda* har ett historiskt sett "tjejigare" tilltal. Alex och Sigge har tvärtemot en mer vuxen, djup och intellektuell ton i sina samtal. Humor finns som ett självklart inslag men ofta på ett mer lågmält och inte sällan ironiskt sätt. Att Hannah och Amanda upplevs mer lättsamma i prat om allvarliga ämnen, och Alex och Sigge som mer seriösa och allvarsamma kan bidra till en bild av kvinnan som den irrationella och mannen som den rationella. Dessa bilder av kvinnan och mannen bygger också vidare på den sociala konstruktionen av kön.

7. Slutdiskussion

Syftet med studien var att undersöka språkliga könsskillnader och dess funktioner i svenska podcasts ur ett genusperspektiv. Detta gjordes genom en samtalsanalys på fyra podcastavsnitt från *Alex & Siggas podcast* och *Fredagspodden med Hannah & Amanda*. Utifrån teori skapade vi tre frågeställningar, som sedan utvecklades i tre teman för analys: språkstrategier, ordval och medielogik.

Som en del av svaret på studiens syfte finns det både skillnader och likheter mellan kvinnorna och männen i studien. Helhetsbilden av resultatet är att både kvinnornas och männens språk i stor utsträckning stämmer överens med vad tidigare forskning visar, men att männens språk avviker något mer. Detta då en av männen är mer normavvikande främst gällande uppbackningar, och båda avseende avbrott. Vår uppfattning som lyssnare är att männens podcast i högre grad är planerad och förberedd medan kvinnornas verkar bjuda på mer spontanitet. Detta är dock svårt att egentligen säga något konkret om, då vi inte vet vad som egentligen är spontant eller planerat, och vad som bara ska ge sken av att vara det. Om vi utgår från att det Alex och Sigge själva sagt om planeringen av sin podcast, menar vi att vårt resultat går i linje med detta, alltså att *Alex & Siggas podcast* visar tecken på att vara planerad i högre grad än Hannah och Amandas.

Det faktum att samtalen som legat till grund för studien är av enkönad karaktär kräver en reflektion över vad det kan ha konsekvenser. Sett till olika beteenden och företeelser kan vi konstatera att språkliga könsstereotyper både förstärks och försvagas i enkönade samtal. Teori visar att män generellt sett avbryter i högre grad, ett mönster vi inte ser i vår studie. En teori skulle kunna vara att detta språkliga beteende försvagas när en man pratar med en man, istället för en kvinna. Detta mönster bekräftar tidigare forskning som säger att adressaten är av stor betydelse för hur män och kvinnor pratar (Brouwer et. al., 1979, s. 40). Ser vi istället till uppbackningar är det ett språkligt fenomen som är förstärkt i denna studie. Hannah och Amanda använder uppbackningar i hög grad, och kan därför sägas bekräfta den kvinnliga norm som stöds av tidigare forskning. Den menar att kvinnor använder uppbackningar i högre grad än män, för att stötta varandra i samtalet. Med detta sagt menar vi att det finns en stor möjlighet att perspektiven skulle ändras ifall studien gjorts på tvåkönade samtal.

Denna studie visar alltså att språkbruket skiljer sig åt kvinnor och män emellan och kan bidra till ökad medvetenhet om detta. Det är viktigt att känna till då alla könsskillnader är väsentliga. En slutsats vi drar från studien är att Hannah och Amanda genom språket framställs som något mer stereotypt kvinnliga än vad Alex och Sigge framställs som stereotypt manliga. Detta bland annat då kvinnorna följer tidigare forskning, som visat sig vara väldigt stereotyp, i något högre grad än vad männen gör. Att resultaten på många punkter går i linje med språkliga könsstereotyper kan då förklaras med hjälp av genusteorier. Att studien visar att det språk Hannah och Amanda och Alex och Sigge använder på vissa plan är könsstereotypt bidrar alltså till att skapa bilder av hur mannen respektive kvinnan uttrycker sig. Dessa bilder tillsammans med andra liknande sådana i samhället, skapar

i sin tur olika förväntningar på beteenden beroende på kön, en så kallad social konstruktion. Det faktum att språket i sig skiljer sig är det inget fel på. Det ena språkbruket är inte bättre eller sämre än det andra (Tannen, 1995, s. 163). Problematiken ligger i varför de pratar olika och handlar om de strukturer som är bakomliggande till detta och de olika språkstilarna bidrar till bilden av att mannen och kvinnan är olika. Att kvinnorna i studien exempelvis pratar i kortare etapper skulle kunna grunda sig i djupt rotade strukturer där kvinnan historiskt sett inte fått prata längre stycken utan att bli avbruten (Edlund, 2009, s. 23fff). De olika samtalsstilar vi sett får konsekvenser dels för *vem* som väljer att lyssna, dels för *hur* de som lyssnar väljer att ta till sig det som sägs.

Ur ett genusperspektiv kan vi samtidigt säga att dessa bilder kan verka positivt eller negativt och vi kan därför anta att samma bilder bygger vidare på den sociala konstruktionen av kön. Då både dessa poddar når ut till en stor mängd människor är det rimligt att tro att de skilda könsbilder poddarna skapar genom olika stil och språkbruk, i viss mån kan påverka lyssnarnas uppfattning om kvinnan och mannen. I ett senare skede skulle en ytterligare konsekvens kunna vara att lyssnare tar efter och sprider ett liknande språkbruk själv. I en bredare kontext är det viktigt att reflektera över att det kan finnas andra faktorer än enbart kön som spelar in för hur man uppfattar kvinnor respektive män i samhället, samt hur man tar efter språk. saker som idolskap, att man ser upp till personen i fråga kan också ligga till grund för en beundran eller att man tar efter någons sätt att tala, vilket skulle kunna vara fallet även med dessa podcasts.

7.1 Reflektioner kring metod och genomförande

Det är viktigt att påpeka att denna studie är gjord på två specifika podcasts, och kan därför främst säga något om språkliga könsskillnader på dessa podcasts i synnerhet. Gällande de avsnitt som behandlar spontana eller planerade ämnen är vi medvetna om att samtalsanalys inte är en optimal metod för detta. Vi valde trots allt att hålla oss till samtalsanalysen då vårt huvudfokus ligger på de språkliga skillnaderna. De delar som handlar om ämnen är med främst för att skapa ytterligare en dimension av språket, och handlar alltså inte om kvinnliga eller manliga ämnen. För att gå in djupare på ämnenas betydelse hade någon form av innehållsanalys varit passande.

Vi är medvetna om att språket är levande och ständigt föränderligt vilket gör att denna studies resultat lär se annorlunda ut om den görs vid ett senare skede. Detsamma gäller för podcast som medium. Det är ett hyfsat nytt medium som med stor sannolikhet kommer utvecklas. Det gäller även för medielogiken för mediet, vilket i så fall skulle kunna ge ett annorlunda resultat.

Hade vi gjort om studien hade vi valt att ta med en icke samkönad podcastduo för att utvidga studien och få med ytterligare en aspekt. Detta då vi under arbetet med studien också märkt att språkskillnaderna kan präglas av att samtalet sker mellan ett samkönat par. Vi hade också försökt att eftersträva ett större antal transkriptioner. Resultaten från studien hade ändå inte blivit generaliserbara, men sannolikheten är stor att vi hade kunnat finna starkare eller svagare samband med ett större material. Hade vi haft mer tid hade vi även velat ta in ytterligare intressanta språkteorier.

7.2 Förslag på vidare forskning

Något som också är intressant sett till hur kvinnor och män uttrycker sig är vilka ord de använder. Säkerligen finns det ord som används mer av kvinnor än av män och vice versa. Vad betyder då dessa ord när de kommer från olika kön, och får de olika betydelse beroende på av vem de uttrycks? Vi har i denna studie talat mycket om samtalsstil, som innefattar bland annat röstvolym och betoningar, och berört förekomsten av värdeladdade ord något. För vidare studier skulle det vara intressant att utveckla språkdelen avseende ord och uttryck ännu mer, då vi till största delen fokuserat på interaktionsdelen. Det skulle kunna bidra till en ökad förståelse om *vad* som innefattar kvinnligt och manligt språk, inte bara hur det sker.

Då vår studie är kvalitativ hade en kvantitativ motsvarighet varit ypperlig för en mer komplett helhetsbild. Likaså hade det, som tidigare nämnt, varit intressant att inkludera en podcast med en kvinna och en man för att se hur språket kan skilja sig med en annan adressat. Detta då viss forskning tyder på att adressaten har stor betydelse för hur kvinnor respektive män använder språket. Vidare vill vi påstå att den medielogik som fanns för podcasten som medium i dess första skede inte längre existerar på samma sätt, i alla fall inte i dessa två podcasts. Utifrån vår studies resultat verkar podcastavsnitt numera till viss del vara både planerade och redigerade, varför det hade varit intressant med en studie som undersökte just produktionsskedet av podcasts.

8. Referenser

- Adelswärd, V. (1999). *Kvinnospråk och fruntimmersprat : forskning och fördomar under 100 år*. Stockholm: Bromberg.
- Altheide, D. L. (2014). *Media edge: media logic and social reality*. New York: Peter Lang.
- Altheide, D. L., & Snow, R. P. (1979). *Media logic*. Beverly Hills: Sage.
- Brouwer, D., Gerritsen, M., & De Haan, D. (1979). *Speech differences between women and men on the wrong track?* *Language in Society*, 8(1), 33–50.
<http://doi.org/10.1017/S0047404500005935>
- Cameron, D. (1992). *Feminism and linguistic theory* (2. ed). London: Macmillan.
- Cederschiöld, G. (1900). *Om kvinnospråk och andra ämnen: anteckningar och reflektioner*. Lund: Gleerup.
- Coates, J. (1996). *Women talk : conversation between women friends*. Cambridge, Mass.: Blackwell.
- Coates, J. (2004). *Women, men and language : a sociolinguistic account of gender differences in language*. Harlow: Longman.
- Contentjournalen (2015). *Podcast- framtidens radio*. Hämtad 2016-04-27 från
<http://contentbyran.se/magasin/anvanda-podcast-foretag/>
- Danesi, M. (2015). *Popular culture: introductory perspectives* (Third edition). Lanham: Rowman & Littlefield.
- Eckert, P., & McConnell-Ginet, S. (2013). *Language and gender* (2. ed). Cambridge: Cambridge University Press.
- Edlund, A.-C., Erson, E., Milles, K., Hemmingsson, N., & Frödin, U. (2007). *Språk och kön*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

- Edström, M. (1998). *Kön i journalistikforskning*. I Kraftfält (Vol. S. 170-180). Kraftfält Stockholm, 1998.
- Edström, M. (2006). *TV-rummets eliter: föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet (JMG).
- Ekström, M., & Larsson, L. (Red.) (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2. uppl). Lund: Studentlitteratur.
- Engdahl, O., & Larsson, B. (2006). *Sociologiska perspektiv: grundläggande begrepp och teorier*. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P. (2007). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (3., [rev.] uppl). Stockholm: Norstedts juridik.
- Fejes, A., & Thornberg, R. (Red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys* (1. uppl). Stockholm: Liber.
- Fishman, P. M. (1978). *Interaction: The Work Women Do*. *Social Problems*, 25(4), 397–406. <http://doi.org/10.2307/800492>
- Fiske, J. (1989). *Understanding popular culture*. Boston: Unwin Hyman.
- Gill, R. (2007). *Gender and the media*. Cambridge: Polity.
- Gillinger, C (2013, april). *Christian Gillinger: Vad är en podcast?*
Sveriges Radio. Hämtad: 2016-04-06 från:
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3938&artikel=5503536>
- Gomard, K., & Krogstad, A. (Red.) (2001). *Instead of the ideal debate: doing politics and doing gender in Nordic political campaign discourse*. Århus: Aarhus University Press.
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamhälle* (3., [bearb.] uppl). Göteborg: Daidalos.

- Hirdman, Y. (2003). *Genus: om det stabila föränderliga former*. Malmö: Liber.
- Internetstiftelsen i Sverige (IIS) (2015). *Svenskarna och internet - 2015 års undersökning av svenska folkets internetvanor*. Hämtad 2016-04-27 från:
https://www.iis.se/docs/Svenskarna_och_internet_2015.pdf
- Jarlbro, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Josefson, H. (2005). *Genus - hur påverkar det dig?* (1. uppl). Stockholm: Natur och kultur.
- Labov, W. (1966). *The social stratification of English in New York city*. Washington: Center for Applied Linguistics.
- Lakoff, R. (1973). *Language and woman's place*. *Language in Society*, 2(1), 45–79.
<http://doi.org/10.1017/S0047404500000051>
- Lindgren, S. (2009). *Populärkultur: teorier, metoder och analyser* (2., [rev.] uppl). Stockholm: Liber.
- Macdonald, M. (1995). *Representing women : myths of femininity in the popular media*. London: Arnold.
- McCombs, M. (2014). *Setting the agenda: the mass media and public opinion* (2. ed). Cambridge: Polity.
- Milles, K. (2008). *Jämställt språk: en handbok i att skriva och tala jämställt* (1. uppl). Stockholm: Norstedts akademiska förlag : Språkrådet.
- Mollgaard, M. (Red.) (2012). *Radio and society: new thinking for an old medium*. Newcastle: Cambridge Scholars.
- Nationalencyklopedin [NE] (2016). *Poddsändning*. Hämtad 2016-04-27 från:
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/podds%C3%A4ndning>

- Nationalencyklopedin [NE]. (2016). *Populärkultur*. Hämtad 2016-05-04 från:
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/popul%C3%A4rkultur>
- Nordenstam, K. (1990). Hur talar kvinnor och män till vardags? *Tidskrift för genusvetenskap*, 0(1), sid 32-42, 60.
- Nordenstam, K. (2003). *Genusperspektiv på språk*. Stockholm: Högskoleverket i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning.
- Norrby, C. (2014). *Samtalsanalys: så gör vi när vi pratar med varandra* (3., [rev.] uppl). Lund: Studentlitteratur.
- Perfect Day Media (2016). *Våra profiler*. Hämtad 2016-04-27 från:
<http://www.perfectdaymedia.se/vara-profiler/>
- Persson, E (2014, December). Alex och Sigge i stor intervju: "Om vi var ett kärlekspar skulle vi fyllebråka och ha make up-sex". *Café*. Hämtad: 2016-05-03 från:
<http://www.cafe.se/alexochsigge/>
- Starcom (2015, april). *Allt du behöver veta om podcasts!* Hämtad 2016-04-27 från:
<http://starcom.se/utkik/allt-du-behover-veta-om-podcasts/>
- Sterner, A., & Linné, T. (2012). *Ack, alla dessa röster!" - En kvalitativ analys av hur stereotyper för manligt och kvinnligt kommuniceras i podcastmediet* (Kandidatuppsats). Lund: Institutionen för kommunikation och medier, Lunds universitet. Hämtad 2016-04-25 från:
<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=3558949&fileId=3558954>
- Stiernstedt, F. (2013). *Från radiofabrik till mediehus: medieförändring och medieproduktion på MTG-radio*. Örebro : Huddinge: Örebro universitet; Södertörns högskola.

- Strömbäck, J. (2009). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation* (1. uppl). Stockholm: SNS förlag.
- Svensson, J (2013, Maj). *Podcast, ett fenomen som växer varje dag*. DT. Hämtad: 2016-04-27 från:
<https://www.dt.se/noje/podcast-ett-fenomen-som-vaxer-varje-dag>
- Söderberg, A., & Arnesdotter, M. (2013). *Kvinnliga läkare och manliga män - en studie kring femininitet och maskulinitet i två svenska podcaster*. (Kandidatuppsats). Malmö: Institutionen för kultur och medier, Malmö högskola. Hämtad 2016-04-25 från: <https://dspace.mah.se/handle/2043/15793>
- Tannen, D., Rydström, A., & Rydström, G. (1992). *Du begriper ju ingenting : samtal mellan män och kvinnor*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Uppsala universitet, Institutionen för nordiska språk (2014). *Samtalsanalys*. Hämtad 2016-05-03 från
<http://www.nordiska.uu.se/utbildning/villstudera/samtalsanalys/>
- Weibull, L., & Wadbring, I. (2014). *Massmedier: nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet* (11., helt omarb. uppl). Stockholm: Ekerlid.
- Zoonen, E. A. (1995). Gender, representation and the media, 311–328.